ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ — ОЛИЙ БАХТ
OZBEKISTON KASABA UYUSHMALARI FEDERATSIYASI
FEDERATION OF TRADE UNIONS OF UZBEKISTAN

ИШОНЧ

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ
18 сентябрь, пайшанба 1997 йил №109 (459)
Сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади

ҲИММАТ

Қарши туманидаги «Истиқбол» жамоа-ширкат хўжалигининг Ҳошим Жўраев бошлиқ бригада деҳқонлари туманда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш режасини уддалашди. Шижоаткорлар 10 гектар майдондан қарийб 30 тонна «оқ олтин» саранжомлаб олишди.

Шунингдек, Усмон Юсупов туманидаги «Янгиобод» жамоа-ширкат хўжалигидан Рўзибой Чўллиев, Ғофур Ғулом номли жамоа-ширкат хўжалигидан Умидулла Шаропов бошлиқ бригадаларда ҳам пахта тайёрлаш режаси ошиғи билан адо этилди.

Дастлабки довон ошган бригадалар далаларида ҳали ҳосил чўғи баланд.

Аҳрор САМАРИДДИНОВ,
«Ишонч» мухбири

ЎЗБЕКИСТОН — ИТАЛИЯ:

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

Хабар қилинганидек, 17 сентябрь куни Италия Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси Романо Продининг Ўзбекистонга расмий ташрифи бошланди.

Икки давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида Италия Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси Романо Продини Ўзбекистон Бош вазири Ўткир Султонов, Ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов, Тошкент шаҳар ҳокими Қозим Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олди. Кутиб олувчилар орасида Италиянинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Иоланда Брунетти Гоетц ҳам бор эди.

Олий мартабали меҳмон ва унга ҳамроҳлик қилувчи кишилар жойлашган автомобиллар карвони «Дўрмон» қароргоҳи томон йўл олди. Бу ерда Италия Вазирлар Кенгаши Раисини расмий кутиб олиш маросими бўлиб ўтди.

Олий мартабали меҳмон шарафига фахрий қоровул саф тортди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ҳамда Италия Вазирлар Кенгаши Раиси Романо Проди шоҳсупага кўтарилдилар. Ҳар икки мамлакатнинг давлат мадҳиялари янграsevere. Ислом Каримов ва Романо Проди фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар.

Расмий кутиб олиш маросимидан сўнг, мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов билан Италия Вазирлар Кенгаши Раиси Романо Продининг яккама-якка суҳбати бўлди. Унда Ўзбекистон-Италия муносабатларининг ҳозирги даражаси ва истиқболи, шунингдек, Марказий Осиё ҳамда Ўрта Ер денгизи ҳавзасида минтақавий хавфсизликни таъминлаш ва барқарорликни мустаҳкамлаш билан боғлиқ масалалар, халқаро сиёсатнинг долзарб муаммолари бўйича фикрлашиб олинди. Белгиланган вақтдан анча узоқ давом этган мулоқот якунида томонларнинг нуқтаи назари кўп жиҳатдан ўхшаш экани ҳамда муҳокама қилинган масалалар юзасидан тўла келишувга эришилгани қайд этилди.

И.Каримов ва Р.Продининг юзма-юз суҳбати ниҳоясига етгач, Ўзбекистон ва Италия расмий делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокаралари бошланди.

Мамлакатимиз раҳбари Ўзбекистон ҳукумати дунёдаги саноати ривожланган давлатлар орасида учинчи ўринни эгаллаб турган Италия билан ҳар томонлама ҳамкорликни кенгайтиришга катта эътибор беришини таъкидлаб, ўзининг ушбу мамлакат вазирлар кенгаши раиси Р.Проди билан Флоренцияда бўлиб ўтган илгариги учрашувига тўхталди:

— Флоренциядаги учрашувимиз мамлакатимиз ўртасида олий даражадаги сиёсий мулоқотларни бошлаб берди. Хусусан, шу йил май ойида Ўзбекистонга Италия Президенти Оскар Скалфаро ташриф буюрди. Ушбу ташриф асосида икки мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг ҳуқуқий асосини мустаҳкамлаш ҳамда ўзаро ҳамкорлик алоқаларини ривожлантиришга хизмат қилувчи қатор ҳужжатлар имзоланди.

Музокараларда мамлакатимиз раҳбари Италия Вазирлар Кенгаши Раисига Ўзбекистон мустақилликка эришгандан буён ўтган қисқа вақт ичида қўлга киритилган ютуқлар, республикамизнинг иқтисодий ва ақлий салоҳияти ҳақида гапирди. Таъкидлаш керакки, республикамизда туб ўзгаришлар бошланган 1991 йилдан то бугунгача амалга оширилган ишлар Италия делегациясида катта таассурот қолдирди. Хусусан, макроиқтисодий барқарорлик, сармояларнинг салмоқли қисми ички маблағлар ҳиссасига тўғри келаётгани, ялпи миллий маҳсулот кўрсаткичининг юқорилай бошлагани, қолаверса, ғалла, ёқилғи мустақиллиги йўлидаги саъй-ҳаракатлар италиялик меҳмонларнинг мақтовига сазовор бўлди. Иқтисодиёт соҳасида амалга оширилган ишлар ҳақида гапирар экан, Президент Ислом Каримов «УзДЭУавто» «Зарафшон-Ньюмонт» каби қўшма корхоналар, Бухородаги нефтни қайта ишлаш заводи ва хорижлик ҳамкорлар билан биргаликда ишга туширилган кўпгина бошқа муҳим иншоотларни тилга олиб, бу борада Ўзбекистон Италия ишбилармонлари учун ҳам ҳар томонлама мақбул мамлакат эканини таъкидлади.

Музокараларда бош мавзу — Ўзбекистон — Италия муносабатлари асосий ўринни эгаллади. Мамлакатимиз ўртасидаги муносабатлар хусусида сўзлар экан, Президент Ислом Каримов Италия раҳбариятининг халқаро сиёсат майдонидаги саъй-ҳаракатларини, жумладан, Италиянинг БМТ хавфсизлик кенгашини кенгайтириш тўғрисидаги таклифини қўллаб-қувватлашини билдирди.

— Биз Европа иттифоқи ва НАТОнинг «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастури доирасида ҳам Италия билан алоқаларни мунтазам ривожлантириш тарафдоримиз, — деди Ислом Каримов, жумладан. — Бундан ташқари халқаро террорчилик, уюшган жиноятчилик ҳамда наркотик моддалар ва қурол-яроғ контрабандасига қарши курашда Италияни муҳим ҳамкорлардан деб биламиз.

Музокараларда 1996 йилда Ўзбекистон билан Италия ўртасида ўзаро товар айирбошлаш ҳажми 142 миллион АҚШ долларини ташкил этгани қайд этилиб, келгусида бу кўрсаткични янада ошириш билан боғлиқ масалаларга ҳам ўрин берилди. Бу борада Ислом Каримов енгил саноат, ёғочни қайта ишлаш, телекоммуникация, қишлоқ хўжалиги, банк-молия тизими ва бошқа кўплаб соҳаларда ҳамкорлик учун қулай имкониятлар мавжудлигини таъкидлади. Ўзбекистонда Италия ишбилармонларига нисбатан алоҳида эҳтиром билан қаралиши ҳамда уларнинг малакали ва ишончли ҳамкорлар сифатида қабул қилинишини айтди.

Музокараларда Романо Проди Ўзбекистон раҳбарининг Марказий Осиё минтақасида тинчлик ва барқарорликни сақлаш борасидаги хизматлари ҳамда мамлакатимизнинг ташқи сиёсатига юқори баҳо берди.

— Сиз юритаётган сиёсат, — деди Италия Вазирлар Кенгаши Раиси Ислом Каримовга юзланиб, — Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тутган йўлга тўла мос келади. Марказий Осиё ўзининг жуғрофий жойлашуви, табиий бойликлари билан дунё харитасида муҳим ўринни эгаллайди. Бу минтақада кўплаб йирик давлатларнинг манфаатлари кесишади. Шу боис, минтақада барқарорликни сақлаш ишига қўшаётган ҳиссангиз ғоят муҳим.

Р. Проди куни-кеча Тошкентда бўлиб ўтган «Марказий Осиё — ядро қуролидан холи зона» мавзуидаги конференцияга тўхталиб, ушбу анжуман нафақат минтақавий, балки дунёвий тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш йўлидаги муҳим қадам эканини айтди.

Италия Вазирлар Кенгаши Раиси ўз мамлакатининг иқтисодий салоҳияти ва Ўзбекистон билан ҳамкорлик учун мавжуд имкониятлари ҳақида сўзлаб, жумладан бундай деди:

— Италия иқтисодида кичик ва ўрта бизнес муҳим ўрин тутади. Уларнинг барчаси малакали мутахассис ва энг илғор технологияга эга. Ўзбекистон билан ҳамкорлик учун йирик фирмалардан ташқари, кичик ва ўрта бизнес вакилларини ҳам жалб қилиш мумкин. Аминманки, бу ўзаро муносабатларда кескин бурилиш ясайди. Биз Марказий Осиё мамлакатлари орасида Ўзбекистонга алоҳида эътибор қаратамиз. Чунки, биз Ўзбекистонни ушбу минтақадаги етакчи давлат, деб ҳисоблаймиз.

Романо Проди Италия Ўзбекистон билан сайёҳлик, мармарни қайта ишлаш соҳаларида ҳам ҳамкорлик алоқаларини ўрнатишга тайёр эканини маълум қилди. Шунингдек, Ислом Каримовнинг Римда Ўзбекистон элчихонасини очиш ҳақидаги фикрини мамнуният билан қабул қилганини айтди.

Музокаралар сўнгида Р. Проди мамлакатимиз раҳбарини Италияга расмий ташриф буюришга таклиф қилди ва мазкур учрашувнинг дўстона муҳитда ўтишини таъминлагани учун Ўзбекистон томонига миннатдорлик билдирди.

Кенгайтирилган таркибдаги музокаралар якунида Ўзбекистон Республикаси билан Италия Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома ҳамда Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Италия Республикаси ҳукумати ўртасида сармояларни рағбатлантириш ва ҳимоялаш тўғрисидаги битим имзоланди. Ҳужжатларни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ҳамда Италия Вазирлар Раиси Романо Проди имзоладилар.

Ҳужжатларни имзолаш маросими ниҳоясига етгач, Ислом Каримов ҳамда Романо Продининг оммавий ахборот воситалари вакиллари учун матбуот анжумани бўлди.

Куннинг иккинчи ярмида Романо Проди Ўзбекистон Бош вазири Ўткир Султонов ҳамда бошқа расмий кишилар ҳамроҳлигида Ўзбекистон миллий боғига ташриф буюрди. Бу ерда олий мартабали меҳмон шеърият мулкининг султони Алишер Навоий ҳайкали пойига гул қўйди.

Шунингдек, олий мартабали меҳмон, Ўзбекистон Бош вазири Ў. Султонов ҳамроҳлигида пойтахтдаги «Интерконтинентал» меҳмонхонасига ташриф буюрди. Бу ерда Ўзбекистон Бош вазири ва Италия Вазирлар Кенгаши Раисининг икки мамлакат ишбилармон доиралари вакиллари билан учрашуви бўлиб ўтди. Учрашув сўнгида Тошкент вилояти ҳокимлиги билан Италиянинг «Фата» компаниялари гуруҳи ўртасида Тошкент вилоятида агросаноат мажмуини ривожлантириш бўйича дастурни амалга ошириш тўғрисида, Ўзбекистон почта ва телекоммуникация агентлиги билан Италиянинг «Стет Телеком Интернешнл» компанияси ўртасида ҳамкорлик тўғрисида, Ўзбекистон Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки билан Италиянинг «Коммерчиале Италиано» банки ўртасида ўзаро аҳдлашув тўғрисидаги меморандумлар имзоланди.

Шу куни Р. Проди Темурийлар тарихи давлат музейига ташриф буюрди. Олий мартабали меҳмон соҳибқирон Амир Темур ва унинг авлодлари ҳақида ҳикоя қилувчи нодир экспонатларни кўздан кечирди.

Италия Вазирлар Кенгаши Раиси Романо Продининг Ўзбекистонга расмий ташрифи давом этмоқда.

(ЎзА).

ЯДРОСИЗ ҲАЁТ САРИ МУҲИМ ҚАДАМ

15 — 16 сентябрь кунлари Тошкентда «Марказий Осиё — ядро қуролидан холи ҳудуд» Халқаро анжумани бўлиб ўтди.

Ўзбекистон мустақилликка эришган дастлабки кунларданоқ мамлакатимиз раҳбарияти тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлидан борди. Бугунги кунда давлатимиз Осиёда сиёсий ва ҳарбий барқарорликни таъминлаш, минтақавий хавфсизликка эришиш йўлида катта ташаббусларни илгари сурмоқда. Шулардан бири юртбошимиз Ислом Каримов томонидан БМТ Бош Ассамблеясининг 48-ва 50-сессияларида кўтарилган Марказий Осиёни ядро қуролидан холи ҳудуд деб эълон қилиш тўғрисидаги ғоядир. Тошкентда 15 — 16 сентябрь кунлари бўлиб ўтган «Марказий Осиё — ядро қуролидан холи ҳудуд» Халқаро анжумани ана шу ғояни ҳаётга тадбиқ этишдаги биринчи ва муҳим қадам бўлди.

Тошкент анжуманида жаҳоннинг 56 давлати ва 16 халқаро ташкилоти — жами 205 киши иштирок этди. Қизиққан ва манфаатдор давлатлар қатори жаҳоннинг ядровий мамлакатлари вакилларининг ҳам қатнашишлари Тошкент анжумани нуфузи ва аҳамиятини яна бир карра кўтарди.

«Марказий Осиё — ядро қуролидан холи ҳудуд» Халқаро анжуманида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади. Юртбошимиз ушбу анжуман Марказий Осиё давлатларининг ташқи хавф ва тазйиқларга қарши туриш борасидаги якдиллик билан қилаётган саъйи ҳаракатларининг дастлабки натижаси эканлигини таъкидлади. Ислом Каримов Марказий Осиёда ядро қуролидан холи ҳудудни барпо этишнинг ҳақиқатан ҳам мақсадга мувофиқлиги ва зарурлигини таъкидлар экан, Ўзбекистон БМТ Бош Ассамблеясининг 48-сессиясида илгари сурган бу ташаббус қўшниларимиз — Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон томонидан ҳам тўла қўллаб-қувватланганини мамнуният билан қайд этди. Бу 1997 йилнинг 28 февралида қабул қилинган Алмати Декларациясида ўз ифодасини топган. Бу ҳужжат, юртбошимизнинг таъкидлашича, ядро қуролини тарқатмаслик соҳасида сиёсий ишонч муҳитини яратди.

Шунингдек, Ислом Каримов ядро хавфсизлигига умумий, кенг қамровли хавфсизлик, омон қолиш муаммосининг таркибий қисми сифатида қаралиши кераклигини айтиб ўтди. Ядро қуролига эга бўлган ва бўлмаган давлатларнинг мажбуриятлари ўртасидаги мувозанат — ядро қуролидан холи ҳудуднинг самарали фаолият кўрсатиши асосидир, деди юртбошимиз. Ислом Каримовнинг фикрича, Марказий Осиёда ядро қуролидан холи ҳудудни барпо этиш ғояси минтақавий хавфсизликни таъминлаш бўйича амалга оширилаётган тадбирларга тўла мос келади. Бундан ташқари, ядро қуролидан холи ҳудуд Марказий Осиё давлатларининг тинчликка хизмат қиладиган атомни тадқиқ қилиш соҳасидаги ҳамкорлигига кўмаклашуви лозим. Бунинг учун минтақада барча зарур имкониятлар мавжуд.

Ўзбекистон Президенти Марказий Осиёдаги барча давлатлар халқларининг муштарак иродасини мана бу сўзлар билан ифода этди: «Биз бошқа давлатлар билан бир қаторда сайёрамизнинг барча бурчакларида инсонларнинг кафолатланган тинч ҳаёт кечирадиган вақтини тезроқ яқинлаштириш учун тинчлик ўрнатиш йўлидаги бунёдкорлик жараёнида иштирок этишни истаймиз», — деди Ислом Каримов. Шу ўринда қайд этиш керакки, Марказий Осиё давлатларининг Ўзбекистон илгари сурган минтақада ядро қуролидан холи ҳудуд барпо этиш ташаббусини қизғин қўллаб-қувватлаши юртбошимизнинг мана шу сўзларининг амалий тасдиғи бўлмоқда.

Анжуманда БМТ Бош котибининг ўринбосари Владимир Петровский БМТ Бош котиби Кофи Аннаннинг конференция иштирокчилари номига йўллаган табрик мактубини ўқиб эшиттирди. «Мен биламанки, Марказий Осиё давлатлари ҳукуматлари ўзаро сиёсий ишонч ва ҳамкорлик йўлидан бориб, ўз минтақаларида ядро қуролидан холи ҳудуд яратиш ташаббусини илгари сурмоқдалар. Шу муносабат билан имзоланган Алмати Декларациясини мен ҳар томонлама қўллаб-қувватлайман», — дейилади Кофи Аннан мактубида. Шунингдек, анжуманда Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилоти (ЕХҲТ), Ислом Конференцияси ташкилоти (ИТК), Европа Иттифоқи, Шимолий Атлантика Ҳарбий Блоки (НАТО), «Атом энергияси бўйича халқаро Агентлик (МАГАТЭ) ташкилотлари, бир қатор хорижий давлатлар делегациялари раҳбарлари сўзга чиқдилар. Маърузачилар Тошкент анжумани жаҳоннинг турли мамлакатларида катта қизиқиш уйғотгани, Марказий Осиё давлатларининг минтақада ядро қуролидан холи ҳудуд яратиш ташаббуслари халқаро ҳамжамият томонидан тўла қўллаб-қувватланишини таъкидладилар.

Анжуман давомида «Ядро қуролидан холи ҳудудлар: халқаро тажриба», «Минтақавий хавфсизлик масалалари» ҳамда «Атом энергиясидан тинчлик йўлида фойдаланиш борасидаги ҳамкорликда МАГАТЭнинг аҳамияти» мавзуларида сессиялар бўлиб ўтди. Ушбу сессиялар жараёнида Марказий Осиёни ядро қуролидан холи ҳудудга айлантириш шартлари, бу борадаги муаммолар ва уларни ечиш усуллари бўйича фикрлар алмашилди, баҳс-мунозаралар ўтказилди.

Шунингдек, анжуманда Марказий Осиё мамлакатлари ташқи ишлар вазирларининг Баёноти имзоланди. Мазкур ҳужжатда Марказий Осиёни ядро қуролидан холи ҳудудга айлантиришдан кўзланган мақсадлар ва улардан келиб чиқувчи вазифалар белгиланган. Баёнотни имзолаган Марказий Осиё давлатлари ташқи ишлар вазирлари минтақада ядро қуролидан холи ҳудудни ташкил этиш, минтақавий хавфсизликни таъминлаш йўлидаги халқларимиз иродасини якдиллик билан ифода этганлар. Жумладан, Баёнотда таъкидланишича, Марказий Осиёни ядро қуролидан холи ҳудуд деб эълон қилиш зарурлиги минтақа хавфсизлигини мустаҳкамлашнинг муҳим жиҳатидир. Шунингдек, ҳужжатда Марказий Осиё давлатлари Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартноманинг амал қилишини кўриб чиқиш ва унинг муддатини узайтиришга бағишланган 1995 йилги Конференция ҳужжатларида баён этилган мақсад ва қоидаларга қўшилишлари билдирилади. Минтақа халқлари Марказий Осиёда ядро қуролидан холи ҳудуднинг барпо этилиши миллий, минтақавий ва жаҳон миқёсидаги хавфсизлик манфаатларига мос келади деб биладилар ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзоларини, барча давлатларни Марказий Осиёда ядро қуролидан холи ҳудуд яратиш ташаббусини қўллаб-қувватлашга ва бу борада ҳар томонлама кўмак беришга чақирадилар. Шунингдек, Баёнотда ёзилишича, Марказий Осиё мамлакатлари БМТнинг махсус органларига мурожаат этиб, минтақамизда Ядро қуролидан холи ҳудуд барпо этиш тўғрисидаги шартномани тайёрлаш ва амалга ошириш шакллари ҳамда унинг жиҳатларини кўриб чиқиш учун минтақавий экспертлар гуруҳи иштирокида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Экспертлар гуруҳини тузишни илтимос қиладилар.

Ушбу ҳужжатнинг мазмунидан ҳам кўриниб турибдики, Марказий Осиёда ядро қуролидан холи ҳудудни барпо этиш йўлидаги навбатдаги қадам мазкур ташаббуснинг ҳуқуқий асосларини яратиш бўлади. Яъни Марказий Осиё давлатлари бошлиқлари даражасида имзоланиши керак бўлган минтақада Ядро қуролидан холи ҳудудни ташкил этиш тўғрисидаги шартнома ишлаб чиқилади. Шубҳасиз, ушбу ҳужжатни тайёрлаш жараёнида жаҳоннинг кучли ва тараққий этган давлатлари, шу жумладан ядровий мамлакатлар экспертлари иштирок этадилар. Шунингдек, шартномани ишлаб чиқишда Марказий Осиё мамлакатлари Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва унинг тегишли бўлинмалари билан яқиндан алоқа боғлаб туради.

Хуллас, «Марказий Осиё — ядро қуролидан холи ҳудуд» Халқаро анжумани минтақамиз халқларининг тинчлик ва хавфсизлик йўлида ҳамиша якдил ва ўзаро ишонч билан ҳаракат қилишларини яна бир карра исботлади. Тошкент анжумани жаҳон халқларининг тинч тараққиёт жараёнларига қўшилган муҳим ҳисса бўлиб қолиши шубҳасиз. Марказий Осиё давлатлари ядросиз ҳаёт сари муҳим қадам қўйдилар. Авлодлар бу кунларни фахр ва миннатдорлик ҳисси билан эслайдилар.

Хайрулло НУРИДДИНОВ,
Қобилбек КАРИМБЕКОВ,
сиёсий шарҳловчилар.

Иқтисодиёт хабарлари

Дамхўжа сув қувурларининг ўрнатилиб ишга туширилганига 10 йилдан ошди. Бугун қувурлардан 260 минг кубометр тоза ичимлик суви оқаяпти. Самарқанд, Навоий, Бухоро вилоятларининг кўп аҳолиси Дамхўжа ичимлик сувидан баҳраманд бўлаяпти.

Айни пайтда 84 та қудуқдан магистрал қудуқлари орқали 303 километр масофадаги узунликка ичимлик суви етказиб берилди.

Бугунги кунда «Дамхўжа — Навоий — Бухоро» сув қувурининг иккинчи навбати қурилиши жадал олиб борилаяпти. Навоий қурилиш бошқармаси, «Жанубийсаноатмонтаж», «Жанубгазқурилиш», «Бухорогазсаноат» каби ўнлаб йирик қурилиш ташкилотлари жамоалари аҳилликда иш юритишмоқда.

Шу йилнинг ўтган ойларида улар қарийб 50 миллион сўмликдан ортиқ қурилиш-монтаж ишларини бажаришди. Бу иншоот ишга тушгач, қувурлардан бир кеча-кундузда яна қўшимча 300 минг кубометр сув оқа бошлайди.

* * *

Аҳоли турмуш фаровонлигини янада яхшилаш ҳамда республика Вазирлар Маҳкамасининг «Аҳолини ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлашнинг чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармонини бажариш борасида Зомин туманида амалий ишлар қилинмоқда. Жорий йилнинг шу даврига қадар туман ҳудудида 9,5 км масофада тоза ичимлик суви тармоқлари тортиб келинди. Вилоят газлаштириш идораси ҳамда «Жиззахчўлқурилиш» бошқармаси чўлқуварларининг саъй-ҳаракатлари натижасида эса 31 километрли табиий газ қувурлари ўрнатилди. Натижада ҳатто туман марказидан анча олисда жойлашган Ём қишлоғи аҳолиси хонадонларига ҳам табиий газ етиб келди.

Йил охиригача туман газчилари томонидан яна 10 километрга яқин ўрта ва паст босимли ана шундай газ тармоқлари тортиб келиш режалаштирилмоқда.

* * *

Шу йилдан бошлаб Сирдарё вилоятида тоғ пистаси ва бодом етиштириш йўлга қўйилган. Вилоят ўрмон хўжалиги бошқармасининг бошлиғи Эшонқул Обидовнинг таъкидлашича, бу йил вилоятда бир ярим минг тоннадан зиёд тоғ пистаси етиштирилиши кўзда тутилмоқда. Бошқарма тасарруфидаги «Хўжамушкент» ўрмон хўжалиги ҳудудида 900 гектар майдондаги тоғ пистаси бу йил биринчи марта ҳосил беради. Октябрь ойида тоғ пистаси ҳосилини йиғиштириб олиш мақсадида барча тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

Бундан ташқари, етти гектар лалми ерда бодом етиштирилмоқда. Ундан бир тоннадан кўп ҳосил олиш режалаштирилган.

«Ишонч» мақолалари изидан

«Хўжасизлик оқибати»

«Ишонч» газетасининг 1997 йил 15 июлда чоп этилган «Хўжасизлик оқибати» номли танқидий мақола Сирдарё туман ҳокимлигида туман ва шаҳар ҳокимларининг ўринбосарлари ҳамда «Деҳқон бозорлари» ҳиссадорлик жамиятларининг раислари иштирокида муҳокама этилди. Гулистон шаҳридаги марказий «Деҳқон бозори»да мақолада кўрсатилган камчиликларни бартараф этиш, унинг санитария ҳолатини талаб даражасига кўтариш бўйича бир қатор ишлар амалга оширилди.

Бозорлар фаолиятини бошқаришда йўл қўйган жиддий камчиликлари учун Гулистон шаҳар ҳокимлигининг бозорлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи бўлими мудири Д.Утаганов ва шаҳар ветстанциясининг бошлиғи С.Ярашева ўз вазифаларидан бўшатилди. Гулистон шаҳар деҳқон бозори ҳиссадорлик жамиятининг раиси И.Аслановга ҳайфсан эълон қилинди.

Вилоят ҳокимлиги томонидан 1997 йил 31 июлда 232-сонли «Озиқ-овқат маҳсулотларининг айрим турларини сотишни тартибга солиш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори қабул қилинди. Ушбу қарорга асосан ишчи гуруҳлар ташкил этилиб, вилоятдаги барча савдо шахобчаларида ҳамда бозорларда халқ эҳтиёжи учун зарур бўлган 5 турдаги маҳсулот: ун, шакар, ўсимлик ёғи, сариёғ, қуруқ сут ва болалар овқатлари қандай сотилаётганлиги, уларда сифат ва мувофиқлик сертификати мавжудлиги юзасидан рейдлар ўтказилмоқда.

Гулистон марказий деҳқон бозорининг умумий аҳволи вилоят ҳокимлиги томонидан доимий назорат остига олинган.

Х.ЯНГИБОЕВ,
Сирдарё вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари

Етти иқлим нафаси

Саудия Арабистони қироли Фаҳд ал-Сауд Исроил ҳукуматини Яқин Шарқ тинчлик музокараларини тўхтатиб қўйганликда айблади. Қирол Фаҳднинг таъкидлашича, минтақада тинчлик ўрнатиш учун кўпгина давлатлар ҳаракат қилаётган бир пайтда Исроил раҳбарияти араб ерларида тинчлик ва хавфсизликка раҳна солмоқда. Ҳукумат йиғилишида сўзга чиққан Саудия қироли Фаластин халқининг мустақил давлат сифатида тинч яшашини ёқлади. Шунингдек, Фаҳд ал-Сауд Исроил ҳукуматидан Ливандаги тўқнашувларни тўхтатишни талаб қилди.

***

Нью-Йоркда бўлиб ўтаётган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 52-сессиясида жаҳоннинг 24 давлатлари раҳбарлари, 18 Бош вазирлар, 80 дан ортиқ Ташқи ишлар вазирлари иштирок этмоқдалар. Уч ҳафта давом этадиган умумий сиёсий баҳсларда қуролсизланиш муаммолари, минтақавий хавфсизлик, тинчлик музокаралари, иқтисодий ва экологик масалалар кенг муҳокама этилади.

***

Россиянинг «Арзамас-16» ядро маркази ходимлари ҳукуматга қарши норозилик намойиши ўтказдилар. Рус ядрочилари давлатдан ўзларининг ойлик маошларини талаб қилмоқдалар. Улар уч ой давомида маош олмаганлар, бунинг устига давлат томонидан берилган мамлакат мудофаа салоҳиятини кучайтиришга қаратилган ишлари учун ядрочилар арзимас ҳақ олганлар. Ядро маркази ходимларининг фикрларича, бу ҳол барча илмий-ишлаб чиқариш ишларининг тўхтаб қолишига сабаб бўлади.

***

Хитой бошқа давлатлар билан ядровий қуролсизланиш ва ядро қуролини тарқатмаслик соҳасида кенг ҳамкорлик қилади. Бу ҳақда Хитой Халқ Республикаси Ташқи ишлар вазирлигининг вакили Цуй Тяньқай баёнот берди. Хитой ҳукумати шунингдек, ядро қуроли ишлаб чиқаришда қўлланиладиган хом ашёларнинг экспортини қатъий назорат остига олишини маълум қилди. Шунингдек, ХХР бошқа давлатларга бундан буён ядро қуроли борасида ёрдам бермайди.

***

Швейцария ҳукумати Покистон раҳбариятининг илтимосига кўра собиқ Бош вазир Беназир Бҳуттонинг маблағларини уч ой муддатта мусодара этиш ҳақида қарор қабул қилди. Шунингдек, Бҳутто хонимнинг онаси ва эри Швейцария банкига қўйган пуллар ҳам текширув остидадир. Покистон ҳукумати собиқ Бош вазирни молиявий жиноятчиликка алоқадор деб гумон қилмоқда. Ҳозир Беназир Бҳутто оиласининг Швейцария банкларига қўйилган пуллари 80 миллион долларни ташкил этади. Швейцария ҳукумати Покистон томонидан ушбу пулларининг ноқонуний йўл билан топилганлиги тўғрисидаги аниқ исботлар келтирилсагина, улар мусодара этилади деб баёнот берган.

***

Фазодаги «Мир» орбитал станциясининг вақт мувозанатини йўқотиб қўйгани салбий оқибатларни туғдириши мумкин. Жумладан, мувозанат бузилиши натижасида «Мир» станцияси билан Американинг сунъий йўлдоши тўқнашиб кетишига оз қолди. Сунъий йўлдош «Мир» станциясидан атиги 470 метр узоқликдан учиб ўтиб кетди. Экипаж аъзолари ўз хавфсизликларини таъминлаш учун «Союз» фазо кемасига ўтиб олишга мажбур бўлдилар.

***

Россия портларига Озарбайжон нефтининг Чеченистон ҳудуди орқали олиб ўтилиши муаммоси ҳамон ечилгани йўқ. Россия Чеченистон билан нефтни олиб ўтиш нархларини келиша олмади ва нефть қувурларини чечен ҳудуди ташқарисидан олиб ўтишга киришди. Чеченистон Президенти Аслан Масхадов эса бу лойиҳанинг амалга ошувига шубҳа билдирди.

Жаҳон ахборот агентликлари хабарлари асосида

Касаба уюшмалари ҳаёти

КУН ТАРТИБИДА: БИТИМ ВА УНИНГ ИЖРОСИ

Узбекистон темирйўлчилари ва транспорт қурувчилари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси раёсати билан «Узбекистон темир йўллари» Давлат акционерлик компанияси раҳбарлигининг бўлган қўшма йиғилишида компания билан тармоқ касаба уюшмаси ўртасида 1997-1998 йиллар учун тузилган Битимнинг шу йилнинг биринчи ярмида қандай бажарилиши якунлари кўриб чиқилди. Бу ҳақда компания раисининг муовини Д.Раҳимов ва тармоқ касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси раиси А.Абдураҳмоновларнинг маърузалари тингланди.

Қўшма йиғилиш таҳлилидан аён бўлдики мамлакатимиз қон томири ҳисобланган темир йўл тармоқларида ярим йил давомида қилинган ишлар тармоқ Битими биринчи бўлими бандларининг устувор бажарилишидан дарак беради. «Ишлаб чиқариш хўжалик фаолияти» деб номланган бўлимнинг 4 банди тўла, 1 банди эса қисман адо этилгани натижаси ўлароқ қувончли рақамлар кўзга ташланади. Ярим йилликда 20267 минг тонна халқ хўжалиги юклари манзилга етказиб берилиб, режа ўтган йилнинг шу давридаги 3,6 фоизга нисбатан 7,3 фоиз ошриб уддаланди. Темир йўл транспорти хизматидан 7727 минг йўловчи фойдаланди. Компания саноат корхоналарида 1183 млн.сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу ўтган йилнинг шу даврдагига қараганда 143 фоизни ташкил этади. 98 миллион сўмлик халқ истеъмол моллари тайёрланди, бу 1996 йилнинг шу давридагидан бир ярим марта кўпдир. 194,7 миллион сўмлик пуллик хизмат кўрсатилди, бу ҳам кўзланганидан анча ортиқ.

Ярим йилликда «Ғузор-Бойсун-Қумқўрғон» ва «Навоий-Учқудуқ-Нукус» йўналишлари бўйича темир йўл қурилишлари жадал давом эттирилди. 164,7 миллион сўмлик капитал маблағ сарфланди.

6099 квадрат метр уй-жой қурилди. Уй-жойлар, халқ таълими ва тиббиёт муассасалари бинолари 20 миллион сўм сарфланиб капитал ремонт қилинди. Биринчи ярим йилликда 4 миллирад 185 миллион сўм миқдорида фойда олинди. Рентабеллик 37 фоизни ташкил этди.

Битимнинг меҳнат ҳақи билан боғлиқ иккинчи бўлими бандларининг 8 таси тўла ва биттаси қисман ижро этилган бўлсада, натижа қониқарли эмас. Компания ҳисоб варақасида маблағ етишмаслиги сабабли бюджетга пул ўтказиш, иш ҳақи тўлашда бир мунча қийинчиликлар рўй берди.

Банкларда маблағ бўлмаганлиги туфайли апрель ойида 10447 минг сўм, май ойида 54886 минг сўм иш ҳақи тўланмаган. Темир йўлчиларнинг маошлари юқори, лекин уни ўз вақтида тўлангани маъқул. Масалан, июнь ойида ўртача ойлик 6392 сўмни ташкил этган. Ярим йилликда ўртача ойлик иш ҳақи асосий фаолият бўйича 8276 сўм бўлиб, бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 2,2 марта, давлат томонидан белгиланган энг кам иш ҳақидан 13,8 марта кўпдир.

Тармоқ Битимнинг иш вақтидан унумли фойдаланиш, меҳнаткашлар ҳордиғини таъминлаш, ижтимоий ҳимояни кучайтириш, меҳнат аҳли саломатлигини сақлаш, меҳнат шароитларини созлаш каби тадбирлар ифодаланган бўлимлари бандларининг бажарилишига оид далиллар йиғилиш қатнашчиларида катта таассурот қолдирди.

Жумладан, бу йил компанияда инсон манфаатларини таъминлашга оид вазифаларни адо этиш бўйича махсус комиссия тузилди. Комиссия [illegible] қатор ибратомуз ишларни бажармоқда. «Экосан» жамғармасининг «Экосан» саломатлик поезди ташкил этилиб, «Тошкент-Навоий-Учқудуқ» йўналиши бўйича сафарга борди. Компания ҳисобидан 216 ходим ва пенсионерларга, фахрий темирйўлчиларга 61436 сўмлик ясама тишлар тайёрлаб берилди. Тиббий санитария хизмати системасида 27 та шафқат ҳамшираси ишлаяпти. Улар қаровсиз ёлғиз қари темирйўлчиларга, ногирон ва кам таъминланган оилаларга амалий ва маънавий кўмак беришаяпти.

Ҳисобот даврида меҳнатни ҳимоя қилиш ишларига 86 миллион сўм сарфланди. Лекин бу соҳада айрим бўлим ва корхоналардаги ишлар кўнгилдагидек эмас. Олти ойда компания корхоналарида 21 бахтсиз ҳодиса рўй берди. Тошкент ва Бухоро бўлимларида иккита ўлим ҳодисаси содир бўлди. Ҳаётдан кўз юмганларнинг ўрнини ҳеч нарса билан тўлдириб бўлмайди, албатта. Бу техника хавфсизлиги қоидаларига риоя этилмаганлиги оқибатидир. Ишловчиларнинг махсус кийим-бош, пойафзал ва бошқа индивидуал ҳимоя воситалари билан таъминлаш қониқарсиз аҳволда. «Ўзжелдорснаб» бўлимлари корхоналар талабларини қондиролмаяпти.

Компаниянинг санитария эпидемиология станциялари ишчилар саломатлигини сақлаш ва хавфсиз меҳнат шароитларини яратиш юзасидан назоратни кучайтириш мақсадида лаборатория асбоблари ила тадқиқот усулларини қўлламоқдалар. Тошкент товар станцияси вагон, тепловоз деполарида, Тошкент йўловчилар станциясида, рефрижератор депоси ва бошқа корхоналарда ишчи ўринлари аттестациядан ўтказилди. Ҳавонинг чанг ва ифлослик даражасини аниқлаш юзасидан 3700 бор текшириш ўтказилди. Қурилаётган тадбирларга, қилинаётган тадқиқотларга қарамай локомотив бригадаларида меҳнат шароитлари ҳамон қониқарсиз аҳволдалиги ачинарлидир.

Лаборатория асбоб-ускуналари билан қилинган тадқиқотлар хулосалари асосида меҳнат шароитларини яхшилаш, вентиляцияларни самарали ишлашини йўлга қўйиш, бўйича раҳбарлар адресларига 430 та таклиф киритилди.

Умуман олганда, «Ўзбекистон темир йўллари» Давлат компанияси тармоқларида меҳнат кишисини ҳар томонлама ҳимоялаш хусусида тармоқ Битими шартларининг бажарилиши қониқарлидир.

Қўшма йиғилиш кўрилган масалани таҳлил этиб қабул қилган қарорда компания хизматлари ва тармоқ касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси, бўлимлар, корхоналар ҳамда ҳудудий касаба уюшмалари қўмиталари раҳбарларига Битим мажбуриятларининг ижросига монеълик қилаётган тўсиқларни бартараф этиш юзасидан жойларда тезкор тадбирлар белгилаб амалга оширишлари кўрсатиб ўтилди.

Тожибой АЛИМОВ,
«Ишонч» мухбири

ЯРИМ ЙИЛЛИК ТАҲЛИЛ

Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшма Самарқанд вилояти қўмитаси раёсати Пойариқ туманида кўчма мажлис ўтказди. Унда тармоқ касаба уюшма қўмиталарининг 1997 йил биринчи ярмидаги иш фаолияти таҳлил этилди.

Кўчма мажлисда жамоавий шартномаларнинг бажарилиши, ижтимоий суғурта бадаллари тушумини таъминлаш, меҳнат муҳофазаси, меҳнат қонунларига риоя этилишига алоҳида эътибор берилди. Вилоят тармоқ касаба уюшма қўмитаси раисининг ўринбосари С.Раҳимов, Самарқанд туман марказий шифохонаси бирлашган касаба уюшма қўмитаси раиси М.Абдуҳамидова ва бошқалар ўз таклиф-мулоҳазаларини билдиришди. Раёсатнинг кўчма мажлиси тегишли қарорлар қабул қилди.

ҒОЛИБЛАРГА СОВРИНЛАР

Давлат муассасаларида ишловчи ходимларнинг саломатлигини сақлаш, бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш тармоқ ходимлари касаба уюшма Самарқанд вилоят қўмитаси фаолиятида асосий ўрин эгаллайди. Тармоқдаги идора, муассасалар жамоалари ўртасида ўтказилган II спартакиадага якун ясалди.

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши раисининг ўринбосари М.Ҳаитов, тармоқ вилоят қўмитаси раиси А.Мелкумян, «Пахтакор» вилоят жамияти раиси Ф.Абдураепов тармоқ ходимлари ўртасида спорт оммалашаётганини таъкидладилар. Мусобақа ғолибларига вилоят статистика бошқармаси, ёнғинга қарши кураш бошқармаси, вилоят «Савдогар» банки спорт жамоаларига вилоят қўмитасининг совринлари топширилди.

МАҚСАДЛАР МУШТАРАК БЎЛСА

Касаба уюшмасининг жамоадаги мавқеи касабақўм етакчисининг маҳоратига боғлиқ. Қаерда саркор қатъиятли, иродали айни чоғда ташаббускор бўлса, у ерда ишлар юришади. Жамоадаги бирор киши бозор иқтисоди шароитида ижтимоий ҳимоядан бебаҳра қолмайди. Мирзаобод туман халқ таълими бўлимида бўлганимизда таълим ва фан ходимлари туман касаба уюшмаси қўмитаси раҳбари Алижон Мамарасуловни ана шундай ишчан йигит, дея таърифлашди.

— Алижон, кейинги пайтларда касаба уюшма мавқеи ҳақида турлича мулоҳазалар билдирилмоқда. Сизнинг бу борадаги фикрингизни билишни истардик.

— Касаба уюшмаси ўз фаолият йўналиши билан бошқа ташкилотлардан ажралиб туради. Энг муҳими шундаки, меҳнаткаш ҳақ-ҳуқуқлари, меҳнат муҳофазаси, ижтимоий ҳимоядек энг масъулиятли вазифалар устидан назорат қилувчи ташкилотлардандир. Жамоадошларимиз турли масалаларда бизга мурожаат қилишади. Турли тадбирларга бош-қош бўлаётганлар ҳам касаба уюшма аъзоларидир. Улар дуч келган муаммоларни ҳал қилиб беришга интиламиз. Яқинда 7-мактаб директори Турсунбой Норқуловни пенсияга кузатдик. Қўмитамиз номидан тўн, дўппи ва битта туркман гилами совға қилинди. Тажрибали мураббий кўзларига ёш олиб миннатдорчилик билдирди. Гап сарпода эмас, кўнгилда. Домлани ҳурмат-иззат қилганимиздан фарзандлари ҳам мамнун бўлишди. Қисқаси, ҳар бир фуқаро эътиборимиздан четда қолмайди.

— Баъзи касаба уюшма қўмиталари раҳбарлари ўз мавқеларини йўқотиб қўйишган. Бунинг сабаби нимада деб ўйлайсиз?

— Тўғри, раҳбар олдида каловланиб қоладиган касабақўмлар ҳам бор. Мен уларни бу соҳага адашиб кириб қолган кишилар деб ҳисоблайман. Чунки улар ташкилот юкини кўтариш, одамлар ишончини оқлашга ярамайди. Ўз фаолиятимга келсак, олти йилдан буён соҳани бошқараяпман. Биз ҳар ойда мактаблардаги бошланғич касаба уюшма ташкилоти билан кенгашиб оламиз. Муаммолар ўртага ташланади. Барча фикр-мулоҳазаларни жамлаб раҳбариятга етказаман ва ижросини назоратга оламан. Касаба уюшма қўмитаси мажлисларида вақти-вақти билан халқ таълими бўлими мудири, бош ҳисобчи ҳисоботларини эшитиб борамиз. Ҳозирги шароитда ойлик маошларини вақтида олинишини таъминлаш долзарб вазифа бўлиб қолаяпти. Касабақўм номидан маъмуриятга ёзма талабнома топширганмиз. Унинг мазмуни шундаки, ҳар ойнинг биринчи ўн кунлигида ходимлар ойлик маош билан таъминланиши шарт қилиб қўйилган. Бу ўз самарасини бераяпти. Ҳар чоракда маъмурият билан тузилган шартнома шартлари ижросини муҳокама қилиб борамиз. Бу одамларни ижтимоий муҳофаза қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишни сифатли бажаришга хизмат қилиб келмоқда.

— Халқ таълими ходимлари эришаётган ютуқлар, мавжуд камчиликлар ҳақида ҳам тўхталсангиз?

— Туманимизда 26 та мактаб бор. Бу таълим даргоҳларида мингдан ошиқ муаллим 15 мингдаш ошиқ ёшларга таълим-тарбия бериб келмоқда. Мактабларимизнинг асосий қисми замон талабларига мос. Замонавий техника воситалари билан таъминланган. Ёш авлодни тарбиялашда Б. Розиқов раҳбарлик қилаётган Р. Муҳамедов номли 21-матаб жамоаси ютуқлари наъмуна бўлишга арзирли. Янгиликка интилиш, изланишлардан чўчимаслик жамоага хос фазилат бўлиб қолди. Ўтган йили бу мактаб «Йил мактаби» республика кўрик-танловида иштирок этиб, биринчиликни қўлга киритди. Мактаб республикамиздаги 13 та таълим даргоҳи қаторида ЮНЕСКОга киритилган.

— Таълим ходимларини ижтимоий ҳимоялаш, уларнинг ўзлари ва фарзандларини соғломлаштириш борасида қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Ўтган йил давомида халқ таълими ходимларини ижтимоий ҳимоялаш мақсадида бир миллион 698 минг сўм, шу йилнинг биринчи чорагида эса 80 минг сўм маблағ сарфланди. 63 нафар ўқитувчи 50-55 ёшдан имтиёзли қарилик пенсиясига чиқарилди. Бундан ташқари, ходимларимизга коммунал хизмат кўрсатиш ҳам йилдан-йилга яхшиланиб бормоқда. Айни пайтда 964 нафар киши коммунал хизматдан фойдаланмоқда. 155 нафар ўқитувчи турар жойлари бепул хусусий мулк қилиб берилди. 964 ўқитувчи электр қуввати ва табиий газдан имтиёзли фойдаланиб улар учун ўтган йилга бир миллион 272 минг 480 сўм миқдорида маблағ ажратилди. Шунингдек, 55 нафар пенсиядаги ўқитувчилар ҳам ушбу имтиёзлардан фойдаланаётирлар.

Ўқитувчилар ва уларнинг фарзандлари саломатликларини тиклаш борасида ҳам бир қатор ишлар қилинмоқда. Шу йилнинг ўтган даври мобайнида 9 нафар халқ таълими ходими сиҳатгоҳларда бўлиб қайтдилар. Уларнинг фарзандларини «Семруғ» номли соғломлаштириш оромгоҳига бепул йўлланма билан таъминлаяпмиз.

Гапнинг рости, ҳамжиҳатлик бор жойда барака бор. Туман халқ таълими бўлими маъмурияти бизнинг барча талаб-истакларимизни сўзсиз инобатга олади. Ишларимизни ўнглашда яқиндан кўмаклашади. Шартноманинг ҳар бир бандини бажаришда яқиндан амалий ёрдам бериб боради. Негаки, мақсадларимиз муштарак. Келажагимиз ворислари ва уларнинг устозлари турмушини яхшилаш унумли ишлашларига шароит яратишдан иборат.

Суҳбатдош: Нурилла ШАМСИЕВ.

«Булунғурнинг меваси» очиқ турдаги акционерлик жамоаси бу йил 300 тонна қароли олиб қуритмоқда. Ол[illegible], беҳи, майиз, сабзи, пиёз, каби меваларни қуритиб 5—7 хил қуриган мевадан 7 компонентли компот аралашмаси тайёрламоқда.

Суратда: (чапдан) М. Аҳмедова, Ў. Мелибоев, С. Туроновлар иш устида.

Н. АЛМУРОДОВ олган сурат.

ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯ

ДАВРГА МОС КАДРЛАР

Кадрлар тайёрлаш масаласи бугунги куннинг энг муҳим вазифаси. Негаки, мустақил давлатнинг пойдевори ана шу кадрлардир.

Мана, барча билим масканларида ўқишлар бошланиб кетди. Талаб даражасида кадрлар етишиши учун билим даргоҳларида қандай шароитлар яратилган? Ўқитувчи ва ўқувчиларни ижтимоий ҳимоялаш қай аҳволда? Биз шу савол билан қизиқиб Тошкент Давлат дорилфунунида бўлдик.

Касаба қўмита раиси Акбар Утамуродовни иш устида учратдик. Акбар ака ўтган ўқув йилида қилинган ишларнинг ҳужжатларини кўздан кечираётган экан. Касабақўм раисининг юзларида ўз ишларидан қониқиш акс этарди. Ҳақиқатдан ҳам эски ўқув йилида қилинган ишлар қониқарли эди. Масалан, 29 минг 500 сўмга арзонлаштирилган қишлоқ хўжалиги маҳсулоти сотилган. 23 та ногирон талабага моддий ёрдам кўрсатилди. Барча байрамларда касабақўм томонидан ўқитувчиларга мукофотлар берилди. Ҳатто рўза вақтида рўза тутган домлаларга моддий ёрдам берилди.

Бундан ташқари ўтган ўқув йилида университет тарихида ёрқин из қолдирган иккита давлат президенти билан бўлган учрашувнинг ташкилий масаласи касабақўм томонидан амалга оширилди.

Ёзги таътил учун қилинган ишлар ҳам кўнгилдагидек кечди. Олийгоҳ ўқитувчилари учун икки миллион икки юз минг сўм миқдорида ёрдам пули берилди, «Юсуфхона» дам олиш масканида 300 дан ошиқ талаба, 200 та ўқитувчи дам олган. Билим даргоҳига қарашли профилакторияда ўқитувчи ва талабалар ўз соғлиқларини тиклашлари учун барча шароитлар яратилган.

Хуллас, юқоридаги маълумотлардан кўриниб турибдики, касабақўм фаолияти ўтган ўқув йили учун ёмон бўлмади. Биз вилоятлардан келган талабалар ҳаёти билан қизиқиб, ётоқхоналарда бўлдик. У ерда талабалар учун барча шароитлар яратилган. Маънавият ва маърифат хоналари, кутубхоналар ташкил қилинган. Биринчи курс талабалари учун эса алоҳида ётоқхоналар ажратилган экан.

Ҳа, Тошкент Давлат Дорилфунуни улуғ жой, муқаддас даргоҳ. Агар бу олийгоҳ касаба қўмитасининг фаолияти биз гувоҳ бўлганимиздек, фаол олиб борилаверса, ишонамизки, бу ерда таҳсил олаётган талабалардан давр талабидаги кадрлар етишиб чиқади.

Матлуба АБРОЕВА.

ХАВФСИЗ МЕҲНАТ - БОШ МЕЗОН

Кишилар соғлиғини сақлаш, уларнинг меҳнатини муҳофаза қилиш маънавий юксак жамиятнинг муҳим хусусиятидир.

Дарҳақиқат, яқиндагина ўз мустақиллигининг 6 йиллигини тантанали нишонлаган Ўзбекистонимиз дастлабки кунларданоқ инсонга ғамхўрликни ўз сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айлантирган эди. Республика парламенти тарафидан биринчилар қатори қабул қилинган «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Қонун, шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг Президенти И.Каримовнинг бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида меҳнаткашларни ижтимоий муҳофаза этиш борасидаги Фармонлари ҳамда 1997 йил - инсон манфаатлари йили деб эълон қилиниши фикримизнинг ёрқин далилидир.

Албатта, қонунларни қабул қилиш муҳим ва масъулиятли бўлганидек уларнинг ижроси ҳам ўта аҳамиятлидир. Шу боисдан Узбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмалари Марказий Қўмитаси ўзининг яқинда бўлиб ўтган YI Пленумида Ички ишлар вазирлиги тизимидаги ташкилот ва корхоналарда «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Қонунга амал қилишнинг аҳволини муҳокама этди.

Дастлаб шуни таъкидлаб ўтиш жоизки, Ички ишлар вазирлиги бўлажак пленум кун тартиби ҳақида хабардор қилинганида Вазирлик раҳбарияти масалага жиддий эътибор бериб, ҳақиқий ижтимоий шерикчилик намуналарини кўрсатди. Вазирлик Пленум олдини Тошкентда Ички ишлар вазирлиги масъул ходимлари, Қорақалпоғистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ИИБларининг шахсий таркиб билан ишлаш бўйича бошлиқ ўринбосарлари ва бошланғич касаба уюшма қўмиталарининг раислари иштирокида, Вазирлик тизимидаги муассаса, ташкилот ва корхоналарда меҳнат қилаётган махсус унвонга эга бўлмаган ишчи-хизматчиларнинг иқтисодий-ижтимоий манфаатларини ҳимоялаш ва «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Қонун асосида ходимларга хавфсиз меҳнат, қулай иш шароитларини яратиш масалаларини муҳокама этди. Ана шу семинар-кенгашда белгиланган тадбирлар жойларда ўз самарасини бера бошлади.

Пленумга масала тайёрлаш билан шуғулланган Марказий Қўмита гуруҳи вилоятлардаги Ички ишлар бошқармаларида, унинг бўлинма ва корхоналарида бўлганида бунга ишонч ҳосил қилишди. Жумладан, Узбекистон Ички ишлар вазирлигининг Ёнғиндан сақлаш Бош бошқармаси тизимларида меҳнат ва техника хавфсизлигини таъминлашда Вазирнинг 266-сонли буйруғини бажариб, яхши кўрсаткичларга эришилмоқда. Ишлаб чиқаришдаги жароҳатланишни камайтириш ва дам олиш шароитларини яхшилашга, шунингдек, шахсий ҳимоя воситаларини харид қилишга 1996 йили 5 миллион сўм сарфланган. Мазкур маблағнинг 1,5 миллион сўмдан ортиғи жамоа шартномаларида белгиланган тадбирларга сарфланган. 12 та ўт ўчириш автомобилига мўлжалланган 3 та янги ўт ўчириш биноси ишга туширилган. Шунингдек, 61 та ўт ўчириш автомобилига мўлжалланган 11 та бино қурилиши давом этмоқда.

Республика бюджети бўйича 5 та ҳарбийлаштирилган ва маҳаллий бюджет ҳисобидан эса 21 та касбийлаштирилган ўт ўчириш қисмларининг бинолари капитал таъмирланиб, ажратилган 15,5 миллион сўмлик маблағ тўлиқ ўзлаштирилган. Ҳозирги кунда 16 та бино таъмирланмоқда. Шу мақсадда 25 миллион сўм маблағ ажратилган. Ўрганилган барча вилоятлар ва Тошкент шаҳар ўт ўчириш қисмларида техника хавфсизлиги қоидаларига қатъий риоя қилиш бўйича йўриқнома ишлаб чиқилиб, синов имтиҳонлари қабул қилинган ва ўтказилган тадбирларнинг натижалари хавфсизликни қайд этиш дафтарига белгилаб борилмоқда.

Вазирлик ҳузуридаги «Қўриқлаш» Бирлашмасининг вилоятлар, Тошкент шаҳар ва туманлардаги бўлим ва бўлинмаларида ходимларга хавфсиз меҳнат шароитларини яратиш, ишлаб чиқаришдаги жароҳатланишнинг олдини олиш борасида кўпгина тадбирлар амалга оширилияпти. 1996 ва 1997 йилнинг 1 ярим йиллигида Сурхондарё, Сирдарё, Андижон, Фарғона ва Навоий вилоятларида қўриқлаш бўлинмалари янги биноларга кўчиб ўтишди, 56 бино, марказий кузатув масканлари ва маиший хоналар қайта таъмирланди. Қўриқлаш тизими янада тезкорлик билан ишлаши учун 60 та автотранспорт ажратилди. Хўжалик объектларини қўриқлашни янада яхшилаш мақсадида 14 миллион сўмга ҳар хил янги типдаги асбоб-ускуналар, шулар қаторида 1,5 миллион сўмга хорижий мамлакатларда ишлаб чиқарилган кўрсаткичлар олинган.

Жазони ижро этиш Бош Бошқармасига қарашли корхоналарда меҳнатни муҳофаза қилиш стандартлари, қоида ва меъёрлари талабга мос бўлиши таъминланмоқда, соғлиқ учун зарарли ва хавфли бўлган ишларда меҳнат қилувчиларга белгиланган махсус кийим ва бошқа ҳимоя воситалари берилмоқда. Бу тадбирларга 1996 йилнинг ўзида қарийб 5 миллион сўм, техника хавфсизлиги битимини бажариш учун бир ярим миллион сўм сарфланган. «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Қонуннинг 17-моддасига асосан ходимлар мажбурий медицина кўригидан ўтказилмоқда.

Пленумда давлат автомобиль назорати Бошқармаси тизимида ҳам йўл ҳаракати хизмати ходимларининг меҳнатини муҳофаза қилиш юзасидан маълум ишлар амалга оширилаётганлиги таъкидланди. Қисқа вақт ичида ДАН ходимлари учун янги бинолар қурилиб, улар замонавий техника, ускуна, машиналар ва компьютерлар билан таъминланмоқда. 1996 йилда 30 дан ортиқ чет эл автомашиналари сотиб олинган.

Пленумда маъруза қилган тармоқ касаба уюшмалари Марказий Қўмитасининг раиси Ж.О.Алимхўжаева бу борадаги ютуқлар билан бир қаторда камчиликларга ҳам кенг тўхталди. Жумладан, Вазирликнинг пастки бўғинларида Қонун талабларини амалда бажариш тўла рўёбга чиқмаяпти. Соғлом ва хавфсиз меҳнат-шароитларини яратиш, меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича ўқитиш ва йўриқлар бериш яхши йўлга қўйилмаяпти. Ишлаб чиқариш корхоналарида ишчиларни махсус кийим ва ҳимоя воситаларининг бошқа турлари билан тўла таъминлаш масаласи ҳал этилмаган ва техника хавфсизлигининг оддий талабларига риоя қилмаслик оқибатида бахтсиз ҳодисалар содир бўлишига кенг йўл қўйиляпти. Вазирлик тизимидаги бошқарма, бўлим ва бўлинмаларда 1996 йил 1997 йилнинг 1 ярмида 7 та бахтсиз ҳодиса рўй берди. Бу бахтсиз ҳодисаларнинг заминида инсон тақдири, кишилар ҳаёти ётганини ўйласак, меҳнат муҳофазасига совуққонлик билан қараш тузатиб бўлмас оғир оқибатларга олиб келишини идрок этамиз. Жумладан, ўтган йили 21 августда Жиззах вилоятидаги Ёнғиндан сақлаш бошқармасига қарашли «Аланга» кичик корхонаси ишчиси омборхонанинг ичидан чиққан симни симёғочга уламоқчи бўлганида нарвондан йиқилиб тушади ва касалхонада вафот этади.

Бундай фожиаларнинг олдини олиш мумкинмиди? Албатта. Бунинг учун бор-йўғи масъул шахслар ўзларига топширилган ишнинг масъулиятини ҳис қилиб, вазифани виждонан бажариши талаб этилади, холос. Ачинарлиси шундаки, айрим Бошқарма, бўлим, бўлинма раҳбарлари бахтсиз ҳодиса содир бўлгандан кейин ҳам керакли хулоса чиқармайдилар, ўз вақтида камчиликларни бартараф қилиш учун чора кўрмайдилар.

Вилоятлардаги Ички ишлар бошқармаларига қарашли таъмирлаш-қурилиш бўлималарида ишни бехатар олиб боришга қаратилган қоида ва норматив ҳужжатларга тўла амал қилинмаяпти. Деярли барча объектларда ҳали ҳам бошни асровчи каскаларсиз ишлашга йўл қўйилмоқда. Автохўжаликларда кўпгина машина, ускуналар ва жиҳозларнинг айланиб турувчи қисмларини беркитувчи тўсиқ ва қопқоқлар йўқ, электр хавфсизлиги масалаларида, транспорт воситаларини таъмирлаш шароитларида камчиликлар мавжуд. Мой ва ёқилғи қуйиш шахобчалари керакли жиҳозлар билан тўлиқ таъминланмаган, хавфни билдирувчи ёзувлар ўрнатилмаган, жавобгар шахсларнинг билим даражаси етарли эмас, техникани созлаш учун ташкил қилинган жойларнинг санитария ҳолатига эътибор берилмаяпти. Мавжуд техникани таъмирлаш графиклари тузилмаган, шахсий ҳимоя воситаларидан фойдаланиш деярли назорат қилинмайди.

Автохўжалик, таъмирлаш, қурилиш гуруҳи ходимлари, алоқа таъмирлаш устахонаси ишчилари ва бошқа ўта хавфли касблар ишчиларининг вақти-вақти билан тиббий кўрикдан ўтказилишини ташкил қилиш ишлари яхши йўлга қўйилмаган. Бу эса касб касалига ёки бахтсиз ҳодисаларнинг содир бўлишига олиб келмоқда. Автохўжаликларда таъмирлаш ишларини олиб борувчи ишчилар иситиш системаси қурилмаган биноларда ишлашмоқда. Уларда санитария-техника ҳолатини кўрсатувчи паспортлар олиб борилмайди. Тошкент шаҳар Ички ишлар Бош бошқармасига қарашли автохўжалик ишчиларининг иш шароити кўп йиллардан бери қониқарсиз аҳволда. Ишловчиларнинг шахсий ҳимоя воситалари ҳал қилинмаяпти. Иш берувчи ва ишловчилар орасида жамоа шартномаси тузилмаган.

Маърузачи, меҳнат муҳофазаси инсон соғлиғи билан боғлиқ бўлгани учун бу масалада ишга совуққонлик билан қараш кечириб бўлмайдиган ҳол, деди. Ходимлар соғлиғини сақлашга алоқадор бўлган муҳим бир масала — махсус кийим ва бошқа ҳимоя воситалари, шунингдек ходимларни сут билан таъминлаш масаласи. Кейинги пайтларда Узбекистон Ички ишлар вазирлигининг Ёнғиндан сақлаш жабҳаларида шунингдек, «Қўриқлаш» бирлашмасидаги қоровуллар, электр монтёрлар, пульт ходимлари, автохўжаликлардаги ишчилар, пайвандчилар, аккумуляторчилар нарх-навонинг ошгани ва маблағ етишмаслиги баҳонасида махсус кийимлар ва анжомлар билан тўла таъминланмаяпти. «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Қонуннинг 13-моддасида кўрсатилганидек, бу ишлар бажарилиши мажбурийдир.

Маърузачи шунингдек, айрим корхоналарда оддий бўздан тикилган махсус кийимлар пайдо бўлаётганлигини ҳам айтиб ўтди. Бундай кийимнинг қандай ҳимоялаш хусусияти бўлиши мумкин. Умуман ўтга чидамли бўлган материаллардан тикилган махсус кийим кейинги пайтларда жуда камайиб кетаяпти. Пайвандчилар, ўт ўчирувчилар учун брезент костюмлар, монтажчилар белбоғи, ҳар хил противогазлар ва шунга ўхшаш шахсий ҳимоя воситаларини топиш жуда қийин.

Ички ишлар вазирининг ўринбосари, ички хизмат полковниги Ш.Мавлонов ўз маърузасида тармоқ касаба уюшмалари Марказий Қўмитасининг раиси билдирган танқидий фикр-мулоҳазалар ҳақида тўхталиб, кўрсатилган камчиликларни тугатиш билан бирга «Меҳнатни муҳофаза қилиш ҳақида»ги Қонуннинг тўлиқ амал қилиши учун профилактик ишларни кучайтириш лозимлигига эътиборни қаратди. У технологик ва ишлаб чиқариш интизомига, техника хавфсизлиги қоидаларига риоя этишни мунтазам таҳлил қилиб бориш бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш мумкинлигини айтди. Шунингдек, у Вазирлик тизимидаги ташкилот ва корхоналарда меҳнат муҳофазаси, техника хавфсизлиги масалаларини мувофиқлаштириб турувчи Марказни ташкил этиш фойдали бўлишини таъкидлади.

Шунингдек, Пленумда иштирок этган Республика Меҳнат вазирининг биринчи ўринбосари А.Акбаров давлатимизнинг меҳнатни муҳофаза қилиш, меҳнаткашлар соғлиғини сақлаш борасида олиб бораётган сиёсати ҳақида тўхталиб, иқтисодий-ижтимоий соҳадаги ислоҳотларнинг самарали бўлишида касаба уюшмалари билан вазирликларнинг ижтимоий шерикчилиги муҳим роль ўйнаши, бу борадаги вазифаларга тўхталди.

Маърузалар юзасидан музокараларда сўзга чиққанлар Пленумда «Меҳнатни муҳофаза қилиш ҳақида»ги Қонун ижросининг муҳокама этилиши инсонга ғамхўрлик борасида ҳукуматимиз олиб бораётган сиёсатга ҳамоҳанг эканлигини таъкидлашди ва уни тўла бажариш бўйича ўзларининг таклиф ва мулоҳазаларини билдиришди. Пленум Узбекистон Ички ишлар вазирлиги тизимидаги ташкилот, корхоналарда «Меҳнатни муҳофаза қилиш ҳақида»ги Қонунга тўла амал қилишга қаратилган қарорлар қабул қилди.

Хўжабой ЙЎЛДОШЕВ

Одамийлик сабоқлари

ХАЙРУ — ЭҲСОН ДИЛИМИЗДА

Азиз биродарлар, мўмин-мусулмоннинг амалларидан бири садақа қилишликдадир. Садақа — нажот йўлидир. Кимки садақа қилса, икки дунёси обод ва имони бой бўлади.

Уйида барака, ҳурмат-иззат, меҳр-оқибат, садоқат, хотиржамлик ва ислом нури порлаб туради. Фарзандлар ҳалолликка интилиб, ҳаром-ҳаришдан ҳазар қиладилар. Илмли, ҳунарли ва комил инсонлар бўлиб етишади. Садақа сизни икки дунёда ҳам бало-қазолардан, бахтсиз ҳодисалардан, ғам-ташвишлардан сақлаб туради. Садақа ҳақида кўплаб ҳадислар бор:

— Ёмонлигингни одамлардан узоқ тутсанг, шунинг ўзи ҳам сенга садақа ҳисобида ёзилур.

— Кимки дуоларим ижобат бўлсин, ташвишларим бошимдан арисин, деса камбағаллар ҳолидан хабар олсин.

— Киши биродари учун ҳикмат, сўздан афзалроқ нарса ҳадя қилолмайди. Чунки шу ҳикмат сабабли тангри уни тўғри йўлга солиб қўяди ва ёки ёмон йўлдан қайтаради.

— Киши садақа-эҳсон ва мурувват эшигини очса, Тангри унинг молу дунёсига барака ато этади, агар у тиламчилик эшигини очгудек бўлса, Тангри унинг фақирлигини зиёда қилади.

— Қайси бир мўмин бирор экин экса ёки мевали дарахт ўтказса-ю, улардан қушлар, одамлара ёки ҳайвонлар еса, бу унинг учун садақа ҳукмида бўлади.

— Одамларнинг билан муроса-мадорада бўлиши ҳам садақа ҳисобланур.

Садақа қилиш кўп хосиятли амал бўлиб у сизни яхшиликка олиб боради. Имкон борича садақа қилиш лозим. Садақанинг катта-кичиги бўлмайди. Имконият бўлмаса, қилаётган ишингизда, сўзингизда, кўнглингизда бўлсин.

Бу хусусда қуйидаги воқеанинг тафсилотини келтириш ўринли, деб ўйлайман.

— Жаноби Сарвари Олам пешин намозини ўқиб бўлиб, «Ассалому алайкум ва раҳматулло» деб ўнг томонларига қарасалар, Жаброил алайҳиссаломни кўрдилар.

Чап томонга қарасалар, 18 ёшли йигитни кўрдилар. Жаброил алайҳиссалом Расуллоллоҳга айтдиларки: «Ё ҳазрат, йигит уйланиши керак, лекин унинг етти кунлик умри қолган», — дедилар.

— Майли, уйлансин, — дедилар. Бир қизни топиб келиб, ўша йигитни уйлантиришди. Битталари вакил бўлдилар, битталари никоҳ қилиб қўйдилар.

Етти кун ўтгач, Расулуллоҳ улардан хабар олгани келдилар. Қарасалар, улар ҳаёт, яхши турмуш қуриб яшамоқдалар.

Кўнгилларида: «Етти кунлик умри қолган эди-ку» — деган хаёл билан ажабландилар. Шу пайт Жаброил алайҳиссалом пайдо бўлдилар. Чунки улар бир-бирларининг кўнгилларида содир бўлган ҳар бир воқеадан воқиф бўлишарди.

Жаброил алайҳиссалом йигитдан — «кеча қандай ҳодиса содир бўлди», — деб сўрадилар. Йигит шундай жавоб берди:

— У кеча уйига борган эди, деб хотинини кўрсатди. Уйидан бир коса ош, битта нон олиб келган эди. Чунки оч қолган эдик. Энди нонни қўлга олиб ушатай деб турсам, эшикдан бир гадо кириб келди-да, садақа беришимизни илтимос қилди. Ҳеч нарсамиз йўқ бўлгани учун ҳалиги нонни гадога тутқаздим. Шунда келинингиз:

— Сиз садақа қилдингиз, энди мен ҳам садақа қилай деб, косадаги ошни гадога тутқазди. Ризқимизни ўзинг етказгин, деб оллоҳдан сўраб, ётиб турдик деди йигит.

— Қаерда ётдинглар? — деб сўради Жаброил алайҳиссалом. Улар ётган жойларини кўрсатишди.

— Қани у ёқ-бу ёғини қаранглар-чи, — дедилар. Ётган ўринларни нари-бери суриб кўрсатдилар, кўрпа орасида бир ўлиб ётган бир заҳарли илон чиқиб қолди, садақа туфайли улар тирик қолдилар.

Жаброил алайҳиссалом шундай дедилар:

— Ё Муҳаммад, бу болани етти кунлик умри бор эди, у нонни садақа қилди, хотини ошни садақа қилди, шунинг учун етти кунлик умри ўрнига етмиш йиллик умр бердим.

Мана шу кунларда тижорат ишлари билан шуғулланиб, бой-бадавлат ҳаёт кечираётганлар кўпайиб кетди, шулар ичида айримлари садақа қилишни хаёлларига ҳам келтирмайдилар. Қанча мол-дунё тўпласалар ҳам камдек туюлаверади. Улар ўлим борлигини, тирилиш ва қиёмат ҳамда савол-жавоб борлигини эсламайдилар ҳам.

Аксинча улар етим-есирлар, қўни-қўшни, қариндош-уруғ ва маҳалладошлар ҳолидан хабар олиб турсалар — ўзлари учун нажот йўли очилади. Умрларига, фарзандларига, бойликларига Оллоҳнинг ўзи барака ато этади.

Шунингдек, болалар ва қариялар уйларига, болалар боғчаси ва мактабларига ёрдам қўлларини чўзсалар илм-фан, маданият, маърифат ва маънавият ривожи учун ҳисса қўшсалар, нур устига аъло нур бўларди.

Азиз биродарлар, мўмин-мусулмончилик вазифаларини имкони борича бажарайлик. Аллоҳ — таоло ўзининг ҳидоят йўлидан адаштирмасин, ислом, имон, «Қуръон» нури дилларимизни нурафшон этаверсин, Оллоҳу Акбар.

Ҳасанхўжа ўғли МАЪРУФ қори
маърузаси асосида
Шомаҳмуд ШОБИЛОЛОВ
тайёрлади.

Гурунг...

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

Аёллар, сизлар учун!

КИЙИМ ТАНЛАШ МАҲОРАТИ

Либосларимиз бизни совуқлардан асрайди, иссиқда салқинлик бахш этади, ғамгин ва шодон кайфиятимизни кўтаради дид-фаросатимизни намоён қилади. Маънавиятимиз ва маданиятимизни белгилайди.

Қуйида шу мавзуда фикр юритамиз.

Ёш қизлар уй ишлари билан машғул бўлганларида бичими ихчам, чит халат кийиб, албатта бошларига дуррача олганлари маъқул.

Ўқув масканларига борганларида сидирға, ҳаворанг, қаймоқранг, оч яшил матодан кўйлак кийишлари лозим.

Анжуманларда, истироҳат боғларига борганда, ҳозирги давр учун урф бўлган оқ тусдаги мунчоқли кофта, қора юбка, халат-кўйлак кийишлари мумкин.

Миллий байрам ва ҳайитларда атлас либосларида бошга дўппи кийганлари маъқул. Ялтироқ кийимлар ёшни катта кўрсатади, бачканалаштириб, гўзалликка путур етказади.

Ёш келинчаклар уй ишлари билан машғул бўлганларида ювиб-ювиб кийса бўладиган матодан либос кийиб, бошга рўмол ўрасалар, қулайдир. Улар нонушта чоғида атлас кўйлак, лозим кийиб, бошларига симли ялтироқ рўмол ўраб, қулоқларига зирак, бўйниларига маржон тақишлари мумкин.

Келинчаклар тўйга, турли зиёфат, байрамларга борганларида оҳорли, ёрқин рангли либосларда, тақинчоқларда, атир сепиб безаниб боришларини ҳеч ким маън этмайди, лекин бу нарсалар меъёрида бўлгани маъқул.

Ўрта ёшли аёллар рўзғорда одми ва кенгроқ либосда, бошларида рўмол ўраган ҳолда юришлари лозим. Ишга эса оддий, қоматларига мос, замонавий фасонли костюм-юпкада юришлари, пардоз ҳам шунга мос ва меъёрида бўлиши керак. Тўйларга қора, сариқ, кўк, яшил, жигарранг матодан тикилган либосларда соч турмаги, тақинчоқларни ҳам шунга мос хилидан танлагани маъқул.

Кекса ёшли аёллар кенг либосларда елкаларини ўраб турадиган оппоқ рўмол ўраб, чаккаларига райҳон тақсалар, фариштали кўринадилар.

Ялтироқ ва юпқа либослар уларга муносиб эмас.

Азага борганда бораётган хонадонингиз қариндошми, яқин — йироғингизми, ундан қатъий назар жуда одми либослар кийиб, бошингизга ҳам ўшанга мос рўмол ўранг. Пардоздан тийилинг.

Хуллас, атрофдагилар кишининг кийган либосига қараб унинг хулқ-атворини, мавқеини, кимлигини баҳолайдилар. Шунинг учун кийим танлаш маҳоратини пухта эгаллаш одоб нуқтаи-назарида, меъёрида бўлгани яхши.

Зулфия ЗОКИРОВА тайёрлади.

Ҳаёт ташвишлари

ТАҚДИР ТАҚОЗОСИ

Дераза ойнасидан ташқарини кузатиб турган эдим, маҳалладошларимизнинг ён қўшнимизникига кириб чиқаётганларидан ажабланиб,

— Ойи, улар нега бу ёққа келиб кетишяпти, — деб сўрадим.

— Хабаринг йўқмиди, Адолат опани шифохонадан олиб келишибди, — дедилар ойим.

Афсуслар бўлсинки, Адолат опа 46 ёшида оламдан кўз юмди. Онасидек меҳрибон қайнонаси, турмуш ўртоғи 1 ўғил ва 5 қизи ҳайҳотдай ҳовлида чирқираб қолишди. Унинг орзулари беҳисоб эди. Хушчақчақ, очиқ кўнгил бу аёл ягона ўғли Самижоннинг бўлажак қайлиғига нима харид қилса, бизга албатта кўрсатар, тезроқ келинли бўлишни орзиқиб кутарди...

Тақдир тақозоси билан Самижон қўқонлик Одинахонга уйланди. Расм-русумлар ўтгач, келин рўзғорни қўлига олди. Катта қайнонаси Тиниқ бувини, қайнотаси Омон аканинг кўнглини кўтариб, уларга мададкор бўлди. Орадан 2 йил ўтгач, Самижон иккаласи дадаларини уйлантириб қўйишмоқчи бўлишди. Одинахон минг бир истиҳола билан буни Тиниқ бувига билдирди.

Бувижон, сизга кўпдан бери бир гапни айтмоқчи бўламану, айта олмайман, дея салмоқлаб гап бошлади у.

— Айта қолинг болам, сизда оқила келиндан оқилона фикр чиқишига шубҳам йўқ, — деди Тиниқ буви.

— Кўнгилларингизга келмасину, умрим бўйи қанча хизматларингиз бўлса ҳам қилишга тайёрман. Бу — келинлик, фарзандлик бурчим, лекин сезишимча, дадамга ёлғизлик ёмон таъсир қилаётганга ўхшайди, уйлантириб қўйсакмикин?

— Раҳматли Адолатим бебаҳо эди, лекин худо умридан бермаган экан, начора, ҳар ким пешонасида борини кўради, майли, суриштиринглар, муносиби чиқиб қолар... деди армонли кўз ёшларини артиб буви.

Одинахон ўнғайсизланиб, ўрнидан туриб кетди. Уйга кириб деворда осиғлиқ турган қайнонасининг портретини олиб бағрига босиб, ундан кечирим сўрагандай бўлди. Фарзандлари роҳатини кўрмай, айни баркамол ёшида фоний дунёдан боқий дунёга кетган маъсума қайнонасининг беғубор ва гўзал сиймосига ўксиниб тикилди.

Омон акага турмуш ўртоғидан фарзандсизлиги туфайли ажралган бир жувонни никоҳлаб беришди. Бошида бироз эриш туюлган бу воқеага бора-бора оила аъзолари кўникишди, чунки янги она ақлли, фаросатли, самимий муомалали, очиқ чеҳра чиқиб қолди.

Улар биргаликда Гуландом, Гулноз, Сайёра, Севара, Сабоҳатни ўқитишди, иззат-обрўси билан узатишди.

Самижон билан Одинахон топган тутганини жамлаб яқингина жойдан ҳовли сотиб олишди. Ўртада талаш бўлган Тиниқ буви невара ўғилу невара келин билан бирга кетишга рози бўлди.

Самижон билан Одинахонни оллоҳ бир-бирида ширин 3 нафар фарзанд билан сийлади. Келинчаклик дамларининг 7 ойида севикли ёрини урушга кузатиб, ундан ёлғизгина ёдгори бўлган Омони билан танҳо қолган, бошқага турмушга чиқишни хаёлига ҳам келтирмаган, ҳусни малоҳати билан кўпларни доғда қолдирган Тиниқ буви 77 баҳорни қаршилади.

Буви меҳр оғушида фарзандларига:

— Болаларим, ҳаёт турли тақдирлар тақозосидан иборат. Биров ундай, биров бундай яшайди. Пок юринглар, ҳалол топиб, ҳалол енглар, дўстларингизга марҳаматли, мурувватли бўлинглар. Шунда эл эътиборидан қолмайсизлар.

Ўғилларим, келинжонларим, сизлар етимларнинг бошини силаб уларга мурувват кўрсатиб, савоб иш қилдилрингиз. Ҳадиси шарифда «Кимки ўгай ёки етим болаларни тарбия ва ҳимоя қилиб ўстирса, у жаннати одамдир» дейилган. Бундан кейин ҳам мусаффо қалбларингизни эзгуликлар тарк этмасин, дея насиҳат қиладилар.

Садоқат ФАЙЗИЕВА

ИБН СИНО САБОҚЛАРИ

ФУЖЛ — ТУРП

Турпдаги энг кучли нарса уруғи, сўнгра пўсти, ундан кейин барги ва ниҳоят этидир.

* * *

Агар турпни мастак уни билан аралаштириб, ишлатилса, «тулки касаллиги»да мўйни чиқаради.

* * *

Уруғи эса аъзоларда пайдо бўлган қизғиш қонталашга ва бошқа рангларга, зарба изларига ва сепкилга фойда қилади.

* * *

Етмак билан қўшиб суртилса, хусусан ҳаммомда, оқ доғни кетказади.

* * *

Агар уни асал билан қўйиб боғланса, ёмон яраларни ва сутли яраларни қўпоради, уруғи сирка билан қўшиб ишлатилса, гангрепаз ярани бутунлай кўпориб ташлайди.

* * *

Уруғи бўғинлардаги лўқиллашни қайтаради. Бўғин оғриқларига ҳам жуда яхши таъсир қилади.

* * *

Сиқиб олинган суви ва ёғи қулоқдаги ал бодга жуда фойда қилади.

* * *

Турпнинг барги кўришни ўткир қилади.

* * *

Агар сканжубинда қайнатиб, кейин ғар-ғара қилинса, томоқ оғриққа фойда қилади.

* * *

Турпнинг барги ва баргининг суви жигардаги тиқилмаларни очади ва сариқ касаллигини йўқотади.

* * *

Турпнинг уруғи жигар оғриғини кетказади.

* * *

Агар турпни янчиб чаённинг устига қўйилса, уни ўлдиради.

ФАСТУҚ — ПИСТА

Писта ўзидаги аччиқлик ва хушбўйлик билан жигардаги тиқилмаларни очади. Ёғи қуюқ хўлликдан пайдо бўладиган жигар оғришига фойда қилади.

* * *

Писта кўнгил айнаши ва қусишни қайтаради.

ФУҚҚО — БЎЗА

Арпадан қилинган бўза сийдикни ҳайдайди.

* * *

Агар бўзада фил суяги ивитилса, уни юмшатиб юборади ва уни ишлаш осонлашади.

Саидмурод САИДАХМАД

Ғулом Муҳаммад Восиф

ҲИКОЯТЛАР

ХЎРОЗ ВА ГАВҲАР

Бир хўроз донлаш учуни зўр бериб тупроқни титкилар эди. Ногаҳон тупроқ ичидан қимматбаҳо гавҳар чиқиб қолди. «Э, воҳ — афсус билан қичқирди хўроз. — Бунинг ўрнига бир дона гуруч чиқса ҳам майли эди.

Мен учун юзлаб гавҳардан бир дона гуруч минг бор афзалдир».

ОВЧИ ВА КАБУТАР

Бир овчи дарахтда ўтирган кабутарни милтиқ билан отмоқчи бўлиб нишонга олди. Буни сезган кабутар қўрқиб жонидан умидини узди. Овчи энди тепкини босмоқчи бўлганида тўсатдан оёғи остида пайдо бўлган илон уни чақиб олди. Овчи ўша ондаёқ йиқилиб жон берди.

Тоҳиржон АЗИМОВ,

ОИЛА ДАВРАСИДА

Энг оддий маслаҳатлар

ДОРИДАН КОНФЕТ ЯСАМАНГ

Болалар - жуда кузатувчан ва қизиқувчан бўладилар. Шу сабабли уларни назоратсиз қолдирманг. Чунки улар ўзларини қизиқтирган ҳар қандай нарсаларига бурунларини суқиб кўришни, сиздан кўрганларини такрорлашни хуш кўрадилар.

Унутмангки, уйингиздаги баъзи бир нарсалар болалар ҳаёти ва саломатлиги учун хавфлидир. Ҳаттоки ишқорли совундан тортиб, отасининг дезодоранти-ю, онасининг атир-упаларигача болага зарар қилиши, заҳарли таъсир этиши мумкин. Шунинг учун...

Болалар олдида дори ичманг, чунки улар сиздан кўрганларини эсда сақлаб қоладилар ва бир куни келиб шу жараённи такрорлайдилар.

Ҳеч қачон дорини ошхонада, қути ёки стол, хонтахта устида қолдирманг,

Муддати ўтган дори ёки бўшаган дори қутиларини зудлик билан ташланг. Чунки ахлат идишга ташланган қутиларни кўрган бола барибир унга қизиқиб, олишга ҳаракат қилади.

Бола олдида дори таблеткасининг ширин, нордон ёки аччиқ эканлиги ҳақида гапирманг. «Тезроқ» тузалишни хоҳлаб дорига узаламан деб тушириб юбориши мумкин. Натижада дори идиши синиб, дори тўкилиши мумкин.

Сиз фарзандингизга дори таблеткасини бермоқчисизу, шу вақт эшик ёки телефон қўнғироғи жиринглаб қолди. Шундай кезларда ҳеч қачон бола олдида дорини қолдирманг! Акс ҳолда тиришқоқ, қизиқувчан болангиз «конфетча»лардан татиб кўришга улгуриши мумкин.

Кир ювиш ва тозалаш воситаларини фақат ўзингиз биладиган жойга қўйинг. Токи фарзандингиз уларни қўйган жойингизни билмасин.

Юқоридаги маслаҳатларга шунинг учун қаттиқ риоя этиш керакки, болалар ёддан кўтарилган дори-дармонларни ичиб қўйиб, қаттиқ заҳарланган, баъзида нобуд бўлишгача етиб борган ҳодисалар учраб туради.

Эҳтиёткорлик эса жигарбандингизни турли фалокатлардан асрайди.

Қатралар

ЎЗИНГ ИНСОФСИЗ

Эрталаб уйқудан уйғондим. Ҳовлида айланиб юрсам, деворнинг озгина жойида сувоғи тушиб кетибди. тезлик билан озгина лой олиб, ўша жойни тўғрилаб қўйдим. Эртасига яна ўша жой тушиб етибди. Кечаги ишимни яна такрорладим. Учинчи, тўртинчи, бешинчи, олтинчи куни ҳам шу ишни давом эттиришга тўғри келди. Еттинчи куни асабийлашган ҳолда деворга қараб дедим: «инсофсиз, ниятинг шунақа аҳволда ётиш экан, нега одамни овора қилмасдан биринчи куниёқ айтмадинг? Мен бечора шунча заҳмат чекмаган бўлардим.»

Девордан шундай садо чиқди: «Узинг инсофсиз экансан. Ҳар куни эрталаб энди гапираман, деганимда бир мушт лой билан оғзимни ёпиб қўярдинг-ку! Шу аҳволда қандай қилиб гапираман?!»

ТАКАББУР КИШИ

Узига бино қўйган бир такаббур киши таксининг орқа ўриндигида ястаниб кетарди. Такси бир чорраҳага яқинлашганда у қўлидаги кичкина асо билан ҳайдовчининг елкасига туртиб деди: «Кечирасан, бу ер Юнусободми?

Ҳайдовчи деди: — Йўқ, жаноб! Бу ер бир бечора банданинг елкаси.

Баҳриддин Турғунов.

Табассум

Хандалар

Эрталаб эр хотинига деди:

- Азизим, биласанми, тушимда Англияга бориб қолибман. Шундай қўрқиб кетдим-ки!

- Хўш, бунинг нимаси қўрқинчли?

- Наҳотки билмасанг? Ахир мен инглиз тилида сўзлашаолмайманку!

***

Бир йигит дўстидан сўради:

- Айт-чи, қайси ойда аёллар камроқ гапиришади?

- Февраль ойида!

- Таажжуб, нима учун?

- Шуни ҳам билмайсанми? Ахир февраль ойи бошқа аёлларга қараганда қисқароқ-да!

***

- Дўстим, мана мен ҳам энди уйланишга қарор қилдим. Аммо қайси ойда уйлансам экан деб бошим қотаяпти. Айт-чи, уйланиш учун энг қулай ой қайси ой?

- Мартоберь!

***

Ота: -Ўғлим, кейинги пайтларда ўқимасдан ялқов, дангаса бўлиб кетаяпсан. Авраам Линкольн ахир сенинг ёшингда аълочи ўқувчи бўлган-ку!

Ўғил:- Гапингиз тўғри, дада. Лекин сиз айтган ўша жаноб Линкольн сизнинг ёшингизда президент бўлган эди-да.

***

- Дўстим, сир бўлмаса айтиб берсанг. Хотининг Лайлохон билан биринчи марта қаерда танишгансизлар.

- Аэропортда. Мен хотинимни дам олишга кузаттани чиқсам, у ҳам эрини Сочига кузатаётган экан...

Шавкат ЁҚУБОВ
тўплаган.

СОЧЛАРНИНГ АҲАМИЯТИ БОРМИ?

Америкадаги «Расмуссен ричерс» фирмаси яқинда қизиқ саволлар билан — Қайси бири яхши». Маллаcоч аёлми ёки боши кал эркакми? — деб аҳолига мурожаат қилди. Сўралган эркакларнинг 31 фоизи қўнғир ранг сочли аёллар ёқишлигини, 20 фоизи эса маллаcочлиларга мойил эканликларини (аввалги суровда уларнинг рейтинги баланд эди), 34 фоизи эса аёллар сочининг ранги улар учун аҳамиятсиз эканлигини билдиришди.

Эркаклар сочи ҳақида сўралганда эса 55 фоиз америкалик аёлларнинг фикрича, бошида сочи бўлган эркаклар сочи йўқларга қараганда маишатта учроқ бўларкан. Сўралганларнинг 11 фоизи кал бошлар ёқишини билдирди. Суровда иштирок этган аёлларнинг учдан бир қисми эса сочга бефарқ қарашлигини айтишди.

Ҳар тўғрида

ОМАДИ ЧОПГАН ҚАРИЯ

Лото ўйнаб энг катта ютуқнинг эгаси бўлиш мумкинми?

Рейнланд — Пфальцли (Германия) бир киши ўз олдига шу саволни қўйиб, шу мақсадда қарийб 40 йил эринмай ҳар ҳафтада ўйналадиган лото ўйинида қатнашди ва таассуфки, ҳар гал ютқазди. Ниҳоят, яқинда 85 ёшли нафақахўрга омад кулиб боқди. У мақсадига эришди. 7 миллион маркали энг юқори ютуқ унга насиб этди.

Ҳақиқатан ҳам қарияга омад кулди. Негаки, бундай омад статистларнинг ҳисобига кўра 144 миллиондан биттасига тўғри келаркан.

ЎЗИГА ҲАМ, БОШҚАЛАРГА ҲАМ БУЮРМАДИ

Бокулик Эльмира Р. уйини таъмирлаш асносида девордаги портрет орқасидан бир литрли иккита банкага яхшилаб жойлаштирилган нарсани кўриб қувончдан ўзини йўқотаёзди. Бироқ унинг қувончи узоққа чўзилмади. Банка ичидан бор-йўғи совет давридаги 200 минг сўм чиқди. Эльмиранинг хотирлашича, бу пулларни бундан 17 йил аввал отаси яшириб қўйган. У тўсатдан вафот қилганлиги туфайли бекитилган пулдан ҳеч ким огоҳ бўлмаган. Натижада ўлимидан кейин оила аъзоларига сариқ чақа ҳам қолдира олмаган.

Бироқ уйдагилари оталари яхшигина маош олишини, унинг тежамкорлигини, шу туфайли унинг йиққан жамғармаси бўлиши мумкинлигига ишонишарди. Улар янглишмаган эди. Бироқ зиқналик нималарга олиб келмайди.

> ***«Тарбиячиларнинг ўзига замонавий билим бериш, уларнинг маълумотини, малакасини ошириш каби пайсалга солиб бўлмайдиган долзарб масалага дуч келмоқдамиз».***
>
> **И. КАРИМОВ**

Узлуксиз таълим - давр талаби

МАЛАКА ОШИРИШ: ЮКСАК САМАРАДОРЛИК УЧУН

А. Авлоний номидаги халқ таълими ходимлари малакасини ошириш Марказий институти ходимлари яқинда бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси сессияси қабул қилган ҳужжатларни катта қизиқиш билан кутиб олдилар. Малака ошириш тизимини ислоҳ қилишнинг долзарб масалалари хусусида мухбиримиз марказ раҳбарлари ва мутахассислари билан суҳбатлашди. Қуйида ана шу суҳбатни ҳавола этамиз.

Акром АКМАЛОВ, институтит ректори, педагогика фанлари номзоди, доцент:

- Парламентимиз қабул қилган кадрлар тайёрлаш миллий дастурини ва «Таълим ҳақида»ги Қонунни амалга ошириш тадбирларини ишлаб чиқиш ва ҳаётга тадбиқ этиш галдаги ғоят муҳим вазифадир. Ана шу вазифанинг моҳиятини ифодалаб, Президентимиз Ислом Каримов сўнгги сессияда шундай дегандилар: «...биз эски, шўролар замонидан қолган таълим-тарбия тизимига мос мафкуравий қарашлардан ва сарқитлардан ҳали бери тўлиқ қутилганимиз йўқ...

Тарбиячиларнинг ўзига замонавий билим бериш, уларнинг маълумотини, малакасини ошириш каби пайсалга солиб бўлмайдиган долзарб масалага дуч келмоқдамиз».

Демак, биз ҳам шу гаплардан тегишли хулоса чиқариб, ўз ишимизнинг боришини қайта кўриб чиқиб, ижодий изланишимиз, малака ошириш тизимини такомиллаштиришнинг долзарб масалаларини аниқлаб, муаммоларни ечиш йўлларини белгилаб олишимиз лозим.

Институтимизда ҳозирги вақтда 11 та кафедра бўлиб, 17 фан доктори, 16 профессор ва 40 га яқин фан номзодлари, доцентлар фаолият кўрсатаётганлигининг ўзи малака ошириш марказий институти мавқеини кўрсатиб турибди. Институтимиз республикамиздаги вилоят марказларида фаолият кўрсатаётган 14 та малака ошириш институтлари билан ҳамкорликда иш олиб бориб, уларга амалий ёрдам уюштириб келмоқда.

-Ҳозирги олиб бораётган ишларимиз шу куннинг талаблари даражасида бўлиши учун нималар қилишимиз лозим?

Кадрлар тайёрлаш бўйича миллий дастур талабларидан келиб чиқиб, халқ таълими ходимларини аттестациядан ўтказиш ва малакасини ошириш тизимини ҳам ислоҳ қилишни давримиз тақозо этмоқда. Шу ҳақда фикр алмашишни истардим...

Карим ДАВЛАТОВ, институтнинг илмий-методик ишлари бўйича проректори, доцент:

— Жуда тўғри айтдингиз, албатта, бу соҳада аниқ таклиф-мулоҳаза юритилиши керак, деб ўйлайман. Дастлабки мулоҳаза сифатида институтимизда уч йўналиш бўйича учта факультет ташкил этиш мақсадга мувофиқ деб ўйлайман:

1. Малака ошириш факультети.

2. Халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш факультети.

3. Таълим менежери (ишбилармони).

Уларга келадиган тингловчилар кимлар бўлиши мумкин? Марказий институт профессор-ўқитувчилари томонидан ушбу йўналишлар учун махсус тестлар ва дастурлар тайёрланиб, жойлардаги халқ таълими бошқармалари (ХТБ)га юборилади. ХТБ лари вилоятлар малака ошириш институтлари ёрдамида халқ таълими ходимлари ва раҳбарларини тестдан ўтказадилар. Бунда махсус тестлардан ўтиб, саксондан юз балл олганлар. «Малака ошириш», 60 дан 80 балл олганлар «Қайта тайёрлаш», 60 дан кам балл олганлар «Таълим менежери» факультетлари курсларига ўқишга жалб этиладилар.

Марказий институт эса, ҳар йили қайси факультетга қайси ойда, қанча киши ўқишга келиши кераклиги ҳақида жойларга маълумотлар юбориб туради. Шу тариқа Марказий институт кадрлар малакасини ошириш юзасидан мукаммал ишлаб чиқилган йиллик режага асосан халқ таълими ходимларини узлуксиз қабул қилади. Уларни факультет қошидаги кафедралар раҳбарияти қабул қилиб, ётоқларга ва профилакторияларга жойлаштириб, кундалик дарс жадваллари асосида машғулотларга жалб этади. Бундай тадбирларни амалга оширишдан асосий мақсад халқ таълими ходимлари тафаккур салоҳиятини ошириш, янгича фикрлаш малакаларини ривожлантириш, халқ таълими тизимида содир бўлаётган ўзгаришлар, янгиликлар асосида кўплаб мутахассисларда янги билим, ғоя, қарашларни шакллантириб бориш, жамиятда содир бўлаётган энг сўнгги ютуқлар, ҳодисаларга илмий жиҳатдан ёндашиш, замон талабларига мослаштиришдан иборатдир. Шу асосда Шўро тузуми даврида таълим олган мутахассисларнинг билим, тажрибаларини янгиликлар билан бойитиш мумкин бўлади.

Юқоридаги тадбирларни амалга ошириш билан Марказий институтнинг фаолият чегараси кенгаяди, бундай долзарб вазифаларни зиммага олиш учун ўз ходимларимизни ҳам чет элларга юбориш, жаҳон малака ошириш ютуқлари билан қуроллантириш зарур бўлади.

Исмоил РАСУЛОВ, Марказий институтнинг малака ошириш бўйича илмий методик маркази бошлиғи:

— Юқорида айтилган муҳим тадбирларни амалга ошириш учун янгиланган дастур ва қўлланмалар тайёрлаш, уларни нашр этиш масалаларига ҳам янгича ёндашиш талаб қилинади. Бунинг учун илмий-методик кенгаш фаолиятини кенгайтириш, масъулиятини ошириш, сифат ва самарадорликка алоҳида эътибор бериш лозим. Шунингдек, нашр ишлари моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, қоғоз муаммосини ҳал этиш йўлларини излашимиз керак. Балки нашриёт ишларини хўжалик ҳисобида олиб бориш, буюртмалар асосида ишлашга ўтиш лозим бўлар.

Марказий институт кафедраларда тайёрланадиган курс ишлари, реферат, диплом ишлари ва методик қўлланмалар мавзуларини пухта ўйлаб, замон талаблари асосида тузиб чиқиши бундай ишларни бажарувчилар учун мутахассис, тажрибали раҳбарларни илмий консультант қилиб белгилаш масалаларини кўриб чиқишига тўғри келади. Шу билан бирга ҳар бир кафедра ўз соҳаси бўйича жойлардаги илғор педагогик тажрибаларни ўрганиш оммалаштириш ва нашр этиш масалаларига жиддий эътибор беришлари лозим.

Акром АКМАЛОВ,-бугунги давра суҳбатида долзарб масалалар ўртага қўйилди. Биз уларни амалга ошириш режасини тузиб оламиз. Шуни ҳам ҳисобга олишимиз керакки, биз ҳар йил ҳар ойда 500, 600 турли фан мутахассисларини кутиб олишимиз, жойлаштиришимиз, уларга зарур моддий-маиший шароитлар яратиш имкониятларини ҳам кенгайтиришимиз, бу масалаларни марказий институт касаба уюшма қўмитаси билан биргаликда ҳал этишимиз, инсон манфаатлари йўлида ижтимоий ҳимоя масалалари билан ҳам махсус шуғулланишимиз даркор.

Жаҳонгир ҒИЁСОВ, марказий институт касаба уюшма қўмитаси раиси:

- Марказий институтимиз ҳузуридаги санаторий-профилакторийда ҳар ойда 130 киши малака ошириш жараёнида ҳам дам олади, ҳам даволанади. Ўқишдан бўш вақтларда турли тиббий муолажалар амалга оширилиши учун барча шароитлар яратилган.

Институтимизда 212 та касаба уюшма аъзолари бўлиб, уларнинг ижтимоий ҳимоясига алоҳида эътибор бермоқдамиз. Ҳар бир профессор-ўқитувчи институтимиз профилакториясида йилида бир мартадан текин йўлланма олиб, ўз соғлиғини тиклаши йўлга қўйилган. Ҳар бир ходимни моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг турли шаклларидан фойдаланиб келяпмиз. Институт маъмурияти билан биргаликда бу соҳада ишлаб чиқилган тадбирларни изчил амалга оширишга ҳаракат қиляпмиз. Бу - олдимизда турган серқирра ва мураккаб вазифаларни муваффақиятли ҳал этишимизнинг муҳим омили бўлади.

Байит ТУРДИЕВ
«Ишонч» мухбири

ҚУРУВЧИЛАР БЕЛЛАШДИЛАР

Бухоро шаҳрида вилоят қурилиш ташкилотлари ходимлари спартакиадаси бўлиб ўтди. Спортчи йигитлар икки кун давомида волейбол, стол тенниси, шахмат-шашка, арқон тортиш баҳсларида ўзаро куч синашдилар. Волейбол бўйича ўтказилган мусобақалар «Бухороғишт» жамоа корхонаси вакиллари фойдасига тугади. Шахмат-шашка баҳсларида эса «Бухороуйқурилиш» ҳиссадорлик жамияти спортчиларининг қўли баланд келди.

Спартакиада давомида стол тенниси беллашувларининг ҳам ғолиблари аниқланди. «Ўзсантехгазмонтаж» Бухоро монтаж бошқармаси теннисчилари ана шундай шарафга сазовор бўлдилар. Ниҳоятда қизиқарли ўтган арқон тортиш мусобақалари якунига кўра «Бухоро темир-бетон қурилмалари сервиси» ҳиссадорлик жамияти спортчилари фахрли биринчи ўринга муносиб деб топилдилар.

Умумкоманда ҳисобидаги баҳслар қуйидагича тугади:

«Бухороғишт» жамоа корхонаси спортчи йигитлари фахрли биринчи ўриндан жой олдилар. Барча тур мусобақаларда фаол иштирок этган 220-кўчма механизациялашган жамлама ва «Бухороуйқурилиш» ҳиссадорлик жамиятларининг пешқадам спортчиларига эса 2-ва 3-ўринлар насиб этди.

Спартакиада ғолиблари қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшма қўмиталари раислари Бухоро вилояти кенгашининг фахрий ёрлиқлари, дипломлари, кубоклари ва совринлари билан тақдирландилар.

А.ИСТАМОВ,
«Ишонч» мухбири

ХОТИРА КУБОГИ

Қосим Қобилов номини нафақат Ванғози фуқаролар йиғинида балким Қизилтепа туманида барча кекса-ю ёш ҳурмат билан тилга олиб хотирлашади. Шунинг учун ҳам жамоа хўжалик номи Қ.Қобилов номи билан номланган.

Жамоа хўжалик бошқаруви, касаба уюшма ташкилоти бу йил иккинчи марта Қ.Қобилов хотира кубоги футбол мусобақасини ўтказдилар. Ўтган йилда хўжаликнинг ўзида қишлоқ командалари билан футбол мусобақаси ўтказилган эди. Бу йилда ушбу мусобақа туман миқёсида ўтказилиб қўшни бўлган жамоа хўжалик футбол командалари таклиф қилинди. Мусобақада 8 та команда бир ой мобайнида ўзаро куч синашиб кўплаб футбол ишқибозларига катта таассурот қолдирдилар.

Айниқса 29 август куни бўлиб ўтган якунловчи финал мусобақасида кўплаб томошабинлар иштирок этдилар. Иштирокчилар, томошабинлар ва меҳмонлар Қ.Қобиловнинг хотирасини, ҳаёт йўлларини яна бир бор хотирлаб ўтдилар. Шундан сўнг финал мусобақаси бошланди.

Майдонга Зарметон жамоа хўжалигининг «Зафар» командаси Қ.Қобилов жамоа хўжалигининг «Ванғози» командалари тушдилар. Кескин ўтган мусобақада «Ванғози» командаси 2:1 ҳисобида устунликка эришиди. III ўринни «Омад» командаси қўлга киритди. Ғолибларга мусобақа ҳомийлари ва Қ. Қобиловнинг оила аъзолари томонидан эсдалик совғалари, пул мукофотлари топширилди.

Ш.АҲАДОВ.

Маданият хабарлари

Халқаро «Наврўз» хайрия жамғармасининг Самарқанд вилоят бўлими моддий ёрдамга муҳтож бўлган оилаларга яқинда 176 минг 500 сўм пул тарқатди. Бўлим ногиронларга, уруш ва меҳнат фахрийларига, етим-есирлар ҳамда боқувчисини йўқотган фуқароларга инсон манфаатлари йўлида кўрсатилаётган ёрдамнинг икки ҳиссага оширишдек олижаноб вазифани ўз олдига мақсад қилиб қўйди.

Жамғарма вилоят кўзи ожизлар жамиятига 25 минг сўм миқдорида, жамиятнинг Самарқанд вилояти бўлимига 3 минг сўм, Сиёб тумани руҳий касалликлар «Мурувват» уйига 5 минг сўм, якка тартибда мурожаат қилган фуқароларнинг ҳар бирига 2 минг сўмдан, Иштихон ҳамда Пастдарғом туманларидаги ёрдамга муҳтож фуқароларга жами 25 минг сўмлик кийим-кечак ҳамда чинни буюмлар топширилди.

***

Абдулҳамид Мажидий номли Каттақўрғон шаҳар Ўзбек драма театрининг ижодий жамоаси ўзининг 77 мавсумини очди. Театр жамоаси аҳоли эътиборига Эркин Хушвақтовнинг «Чимилдиқ» драмасини ҳавола этди.

Томошабинлар ушбу мавсумда театр репертуаридан жой олган Чўлпоннинг «Ёркиной», Туроб Акбархўжанинг «Замон ўғлони», Имрон Қосимовнинг «Инсон меҳри» ва бошқа асарларини томоша қилишади. Томошабинлар эътиборига илк бора Эврипиднинг «Медея» асари асосидаги Сиддиқ Жўра томонидан яратилган «Қотил она фожиаси» ҳам ҳавола этилади.

***

Сафар Хўжаниёзов номли Қорақалпоқ давлат ёш томошабинлар театри ўзининг янги мавсуми олдидан қорақалпоқ адиблари Жаббор Хўжановнинг «Ботир ҳақида эртак» ҳамда Пулат Айтмуротовнинг «Уйнаган бузоқ ўт босади» деган спектаклларини саҳналаштириб, томошабинларга тақдим этдилар. Бу икки спектакл томошабинларда яхши таассурот қолдирди.

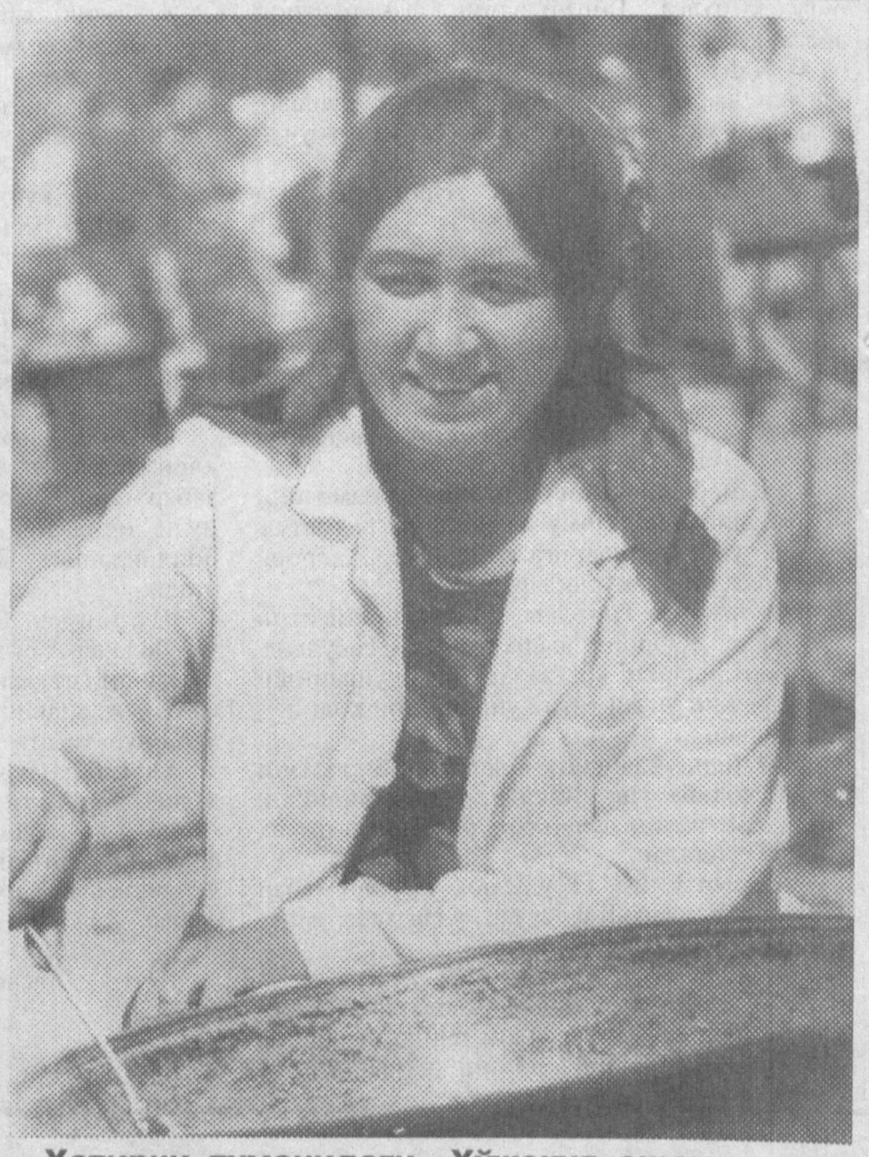

Хатирчи туманидаги «Хўжақул эшон» ошхонасида Раъно Асланова ошпазлик қилиб кўпчиликнинг эътиборига тушган. У миллий таомлар тайёрлаш устасидир.

Суратда: Р. Асланова.
Н. АЛМУРОДОВ олган сурат.

ЎЗБЕКИСТОННИНГ СПОРТ МАМЛАКАТИГА АЙЛАНАЁТГАНЛИГИНИ НАМОЙИШ ЭТАМИЗ

II Марказий Осиё ўйинларида

Қозоғистон пойтахти Алматидидда 13 сентябрь куни старт олган II Марказий Осиё ўйинлари қизғин беллашувлар палласига кирди.

Халқаро Олимпия қўмитаси кафиллигида ўтаётган ушбу мусобақалар Алматидаги қайтадан таъмирланган марказий стадионида тантанали равишда очилди.

Унда сўзга чиққан жаноб Х.А.Самаранч ҳамда Қозоғистон Президенти Н.Назарбоев ушбу нуфузли мусобақа қатнашчиларига муваффақиятлар тилаб шундай мусобақалар қардош ва қондош қўшни халқлар ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилажагини таъкидлашди. Шундан сўнг беллашув бошланиб кетди.

Ушбу беллашувларда спортнинг 14 тури ўрин олиб, бир ярим мингдан зиёд спортчи, шу жумладан, Ватанимиздан 280 нафар ҳамюртларимиз иштирок этишмоқда.

Дзюдо

Бу спорт тури бўйича терма жамоамиз аъзолари ўз анъаналарига содиқ қолиб, вазн тоифаларида учта олтин, 1 дона кумуш ва 8 бронза медалларини қўлга киритдилар.

Полвонларимиздан Андрей Штурбабин, Фарҳод Тўраев, Армен Багдасаровлар барча рақибларини мағлубиятга учратиб, турнир шоҳсупасига кўтарилиб, терма жамоамизга илк олтин медалларини ҳадя этишди. Шунингдек, Камол Муродов, Дмитрий Соловьёв, Журъат Фармоновларга мусобақанинг бронза медаллари топширилди.

Эркин кураш

Курашчиларимиз ҳам терма жамоамиз медал шодаларига ҳисса қўшмоқдалар. 76 килограмм вазн тоифадасидаги полвонлар ўртасида юртдошимиз Игор Купаев олтин медаль билан тақдирланди.

97 кг вазн тоифасидаги полвонлар беллашувида эса спортчимиз Сослон Фраев кумуш медал билан қаноатланди. Шунингдек, Рамиль Исломов, Олег Инаевлар ҳам II-Марказий Осиё ўйинларининг кумуш медали соҳиби бўлишди.

Баскетбол

Баскетбол бўйича эркаклар терма жамоамиз аъзолари Михаил Шафеньков, Сергей Демурин, Радик Каримов, Ботир Миродилов, Динур Хабибуллин, Тимур Аббосов, Руслан Абдураҳмонов, Олег Ревин, Станислав Шевченко, Фазлиддин Фозиловлар 2-турда қирғизистонлик баскетболчилар билан куч синашиб, 72-58 ҳисобида ғалаба қозондилар. Бироқ, улар 1-турда қозоғистонлик спортчиларга 67-92 ҳисобида имкониятни бой беришган эди.

Аёллар терма жамоамиз учрашувларига келадиган бўлсак, улар 1-турда қирғизистонлик дугоналарини 90:71 ҳисобида доғда қолдиришди.

Волейбол

Волейбол бўйича эркаклар терма жамоамиз вакиллари майдон эгаларидан уч партияда ҳам устун келишди. Аёллар терма жамоамиз спортчи қизлари эса 1-турда қирғизистонлик дугоналарини 3:1 ҳисобида енгган бўлишса, 1-турда уларга омад кулиб боқмади, майдон эгалари бўлмиш қозоғистонлик дугоналарига 3:0 ҳисобида бой беришди.

Бокс

Бокс ишқибозларига маълумки, пойтахтимизда бўлиб ўтган 1 Марказий Осиё ўйинларида республикамиз боксчилари бир йўла 7 та олтин медални қўлга киритиб, шахсий ва жамоа ҳисобида ҳам биринчи ўринни эгаллашган эди. II Марказий Осиё ўйинларида ҳам, чарм қўлқоп усталаримиз энг кучли жамоа эканликларини амалда исботлашаяпти. 12-вазн тоифасидаги боксчиларимизнинг 11 нафари ҳам барча рақибларини мағлубиятга учратиб, финал беллашувларига йўлланма олдилар.

Улар Дилшод Йўлдошев, Алишер Раҳимов, Тимур Гулямов, Тўлқин Турғунов, Маматқодир Абдуллаев, Фарҳод Бакиров, Қувонч Тойғонбоев, Уткир Ҳайдаров, Дилшод Ёрбеков, Сергей Михайлов, Лазиз Зокировлардир.

Қолган спорт турлари сузиш, мерганлик, велосипедчилар, қиличбозлар, оғир атлетика, теннис, Юнон-Рим кураши бўйича спортчиларимиз беллашувларни давом эттирмоқдалар. Ҳозиргача олинган маълумотлар ана шулардан иборат.

Қувонарли хабарлар билан сизларни келгуси шарҳларимизда таништириб борамиз.

Улуғбек АҲРОРОВ,
«Ишонч»нинг махсус мухбири

БАНКИРЛАР СПОРТДА МОҲИР

Буни дастлаб давлат муассасалари ва умумий хизмат ходимлари касаба уюшмалари 2-спартакиадасида саноат қурилиш банки ходими Лидия Миличева ва «Асака» банки ходими Владимир Кимлар беллашди. Улар мазкур мусобақанинг шахмат тури бўйича шахсий ҳисобда ғолиб бўлдилар. Шунингдек, шашкачи аёллар баҳсида «Отель Ўзбекистон» Қўшма корхонаси ходими Людмила Замалеева, эркаклар баҳсида «Асака» банки ходими Иван Зайцев ғолиб бўлди.

Стол тенниси бўйича ўйинда иштирок этиш Республика Президенти девони ички ишлар бошқармасига қарашли уй-жой Коммунал Бошқармаси ходими Алексей Миланов ва Миллий хавфсизлик хизмати ходими Валерий Реалетовлар баҳси жуда қизиқарли бўлди. Бу баҳсда В. Реалетовнинг қўли баланд келди. Теннисчи аёллар мусобақасида биринчи ўрин ички ишлар ходимаси Наталья Кузовенковага насиб этди.

Жамоа ҳисобида «Отель Ўзбекистон» Қўшма корхонаси ва «Асака» банки энг яхши кўрсаткичларга эга бўлишди.

Ғолиблар яқин кунларда худди шундай тоифадаги халқаро учрашувларда Ўзбекистон шон-шуҳратини ҳимоя қиладилар.

А. СИЛЕЕНКОВ,

Спорт

Суратда: мусобақа қатнашчилари.
Ф. Кириллова олган сурат.

Олий лига

ЎЗБЕКИСТОН VI МИЛЛИЙ ЧЕМПИОНАТИДА

25-турнинг навбатдаги беллашувлари бўлиб ўтди. Ўз майдонида Самарқанднинг «Афросиёб» клубини қабул қилган чемпионат пешқадами МҲСК футболчилари 6:0 ҳисобида ғалабага эришган бўлсалар, яхши ўйинлари билан мухлислари кўнглидан жой олиб келаётган «Дўстлик» жамоаси эса ўз майдонида «Насаф» клубига 7:1 ҳисобида мағлубиятга учради. Мамлакатимиз тўрт карра чемпиони «Нефтчи» клуби футболчилари бу гал ҳам мухлисларини шод этиб, ўз майдонида «Сурхон» клуби дарвозасига иккита тўп киритишга муваффақ бўлдилар. «Пахтакор» жамоаси эса «Атласчи» клубини 5:1 ҳисобида мағлубиятга учратди. «Зарафшон» клуби футболчилари мамлакатимиз чемпиони «Навбаҳор» жамоасини қабул қилиб, уларни 4:2 ҳисобида доғда қолдиришди. Энди қолган натижалар билан танишинг:

«Хоразм» - «Янгиер» - 5:0

«Косонсой» - «Чилонзор» - 2:2

«Бухоро» - «Сўғдиёна» клублари ўйинида эса ҳисоб очилмади.

25-турдан сўнг ҳам МҲСК футболчилари якка пешқадамликни қўлдан бергани йўқ. Мамлакатимизнинг 4 карра чемпиони «Нефтчи» клуби 62 очко жамғариб, турнир пешқадамини таъқиб қилиб бормоқда. «Пахтакор» командаси 50 очко тўплаб, ҳозирда 5-ўринда бормоқда. Мамлакатимиз чемпиони «Навбаҳор» жамоаси 4-ўринда.

Хусусийлаштириш инвестиция фонди " МЕРОС - САРМОЯ "

Қимматбаҳо қоғозлар бозорида фаолият олиб бориш учун рухсатнома рақами № 502,3 февраль 1997 йил

Устав фонди миқдори - 50000000 сўм

Бир акциянинг баҳоси - 100 сўм

" МЕРОС - САРМОЯ " ХИФнинг акциялари халқ банки ва Турон банкининг барча бўлимларида сотилмоқда.Шунингдек,иш жойингизда иш ҳаққингизни ўтказиш йўли билан ҳам олсангиз бўлади.

"МЕРОС - САРМОЯ" ХИФнинг акциялари сармоянгизнинг ишончли ҳимоячиси ва фарзандларингиз учун бебаҳо меросдир!

Мурожаат учун манзил:

Тошкент шаҳри, Нукус кўчаси 73-а уй, "Ёғмойтамакисаноат" уюшмаси биноси, 1-қават.

Тел: (3712) 55-52-98.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши Республика қурилиш ва қурилиш ашёлари ходимлари касаба қўмитаси собиқ раиси

ИВАН МАТВЕЕВИЧ ПАРАМОШКИНнинг

вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

Бош муҳаррир :
Саидакром САИДВАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Л.ГУЛЬ, Э.ЁҚУБОВ, Ф. МУЛЛАЖАНОВ, М. ОТАҚУЛОВ, А.СИЛЕЕНКОВ, А.СУЛТОНОВ, М.ТУЛАГАНОВА, Р.УБАЙДУЛЛАЕВА, Б.УМУРЗОҚОВ, А.ФАРМОНОВ, Ф.ХОЖИҚУЛОВА,Ҳ.ШАЙХОВ, Ф.ШОҲИСМОИЛ, З.ҚОДИРОВ.

Бош муҳаррир қабулхонаси-56-25-36
Бош муҳаррир ўринбосари-56-52-89
Масъул котиб - 56-52-78

БЎЛИМЛАР:
Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт-56-82-79. Ахборот ва спорт-56-87-63. Маънавият ва маданият - 56-82-79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш - 56-85-43. Тижорат ва ҳуқуқ -56-85-66.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Жиззахда - 3-82-18, Наманганда - 6-22-10, Самарқандда - 35-64-24, Фарғонада - 24-58-43, Урганчда - 6-03-40, Қаршида- 5-33-71.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
Сотувда эркин нархда.
Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, "Правда Востока" кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи; 64560; 64561.
Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Формати А-2. ҳажми 2 босма табоқ